

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istov. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasni
nad 45 mm višine
po 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nehranirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Neusahljiva moč

Zgodovinski dogodek v Lateranu, je razgibal duhove po vsem svetu. Vsak, naj bo orijentiran kakorkoli, živo čuti, kako tako silno povzdignjena veljava rimske prvostolice sovpadla z obnovo verskih in moralnih vrednot v človečanstvu. Tudi ne more niti največji nasprotnik utajiti, da ima v tem pokretu katoličanstvo prvo vlogo in da vsa prizadevanja po religiozni utemeljitvi življenja, naj izhajajo od kogarkoli in navidezno ter nazunaj še tako neodvisno od cerkve, v svojih najskritejših globinah izvirajo iz duhovnih sil, ki jih je skozi opustošenja humanizma, reformacije, prosvetljenstva in revolucije do današnjega dne ohranila rimska cerkev, in samo ona z ono neomajljivo vztrajnostjo, ki je lastna le tej ustanovi. Nihče si danes ne more spričo razrušiteljnega dela, ki ga vrše skrajneži bodisi na političnem polju bodisi na kulturnem, prenehanem v praksi in izvajanjem z uprav demonično doslednostjo, zapirati oči pred dejstvom, da je cerkev Petra, Avgustina, Gregorija poklicana, da ponovno reši zapad zatona v somrak poganstva. To so najprej začutili v duhovno najbolj razrušeni deželi Evrope, kjer so spoznali, da rimska Cerkev brani od svojega postanka baš one resnice in moralne fundamente posameznika in družbe, ki so utemeljeni v naši razumni naravi, in da so se oni, ki so v imenu te narave začeli atako na cerkev pod geslom »uničite nesramnico!« najbolj oddaljili od narave, kar v naravnost apokaliptični grozi priča moderno velemesto, telesna in duševna beda proletariata ter strahovite posledice kapitalizma.

Danes moremo registrirati o tem problemu zanimiv glas iz skrajnega vzhoda, govor, ki ga je imel na sestanku profesorjev cesarske univerze v Tokiu, pogan, profesor Enku Uno.

»Jaz sem se« — tako je referiral profesor svojim tovarišem — »nedavno razgovarjal z nekaterimi študenti, ki so se vrnili iz Evrope, o katoličanstvu. Govorili smo zlasti o novem impulzu katoliškega življenja, ki v zadnjem času zopet valovi po vseh deželah in narodih. Prvi vzrok temu smo našli v vesoljnem in nadnarodnem značaju Cerkve, ki narode združuje tako, da resnično nacionalno mišljenje pri tem ne trpi nobene škode. Dalje smo našli, da izhaja veliki vpliv Cerkve iz njene liturgičnega bogastva, v katerem sta polnota in mir najtesneje združeni. K tem rezultatom, ki so popolnoma pravilni, sem dodal svoje osebno mnenje: Katoličani imajo življenjski ideal, ki ne nasprotuje naravnemu razumu in njegovim zahtevam, ampak je z njimi zvezan z vsem žarom in silo, katera izvira iz vere. V tem leži ogromna privlačnost katolicizma, njegovo poslanstvo in naloga, da vodi vsako dobo. Tako protestanti kakor tudi mi na Japonskem imamo o katoličanstvu zelo megle predstave, češ da je nestrpnost in nepremičnost. Res, da dobiva od zunaj stoječi človek o katoličanstvu vtis neprožnosti in odreenosti, toda to je le videz, za katerim tiči dejstvo, da je versko prepričanje katoličanov trdno in sigurno. Upravičenost te dozdevne negibčnosti je v neizpremenljivosti tistih verskih prepričanj, ki so obenem zahtevki zdravega in logičnega razuma. Pomislimo samo na napredek psihologije, veroznanosti, sociologije in drugih disciplin, ki ga je katoliška znanost napravila v zadnjih desetletjih, in s katerim se idejni svet katoličanstva neprestano obogatuje. Ti rezultati seveda neposredno niso v zvezi s katoliško dogmo, toda oni vnovič kažejo, kako potrebna in upravičena je dogma kot nespremenljiva resnica našega duhovnega življenja. Katoličanstvo je popolnoma enoten religiozni sistem, obenem pa sistem trdnih notranjih prepričanj, ki slonijo na uvidevnosti naravnega razuma. V tej zvezi leži moč katoličanstva, ki je večja kakor moč gole logike. Prav iz tega pogleda je katoličanstvo največja svetovna sila, ki vpliv je največji baš v socialnem organizmu človečanstva.«

Treba je reči, da pogan notranjo moč katoličanstva v njegovem izžarevanju na kulturno in socialno življenje in nje izvor do dna umeva. Njegovo pričevanje je kot kulturni dokument važno v času, ko se duhovne sile katoličanstva za ozdravljenje in povzdignje vsega našega življenja v borbi z razrušujočimi posledicami ateizma, materializma in amoralizma vedno bolj razvijajo. Te misli, ki so le člen v nepregledni verigi podobnih izpovedi od strani najboljših kulturnih delavcev sveta, morejo marsikateremu dobrohotnemu pomagati k polnemu spoznanju.

Optimizem na pirotski konferenci

Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Predsednik bolgarske komisije Karadžov, ki je odpotoval v Sofijo zaradi novih navodil svoje vlade, se je vrnil v Piro. S seboj je prinesel navodila vlade. Konferenca je danes nadaljevala z delom.

Iz Sofije se je vrnil Kužucov. S seboj je prinesel polnomočje za sodelovanje na konferenci.

V krogih delegacije vlada optimistično razpoloženje in se pričakuje, da se bodo vsa sporna vprašanja zadovoljivo rešila.

Izjave bolgarskih delegatov

»Politika« objavlja izjave bolgarskih delegatov, kakor jih je dobil njen dopisnik.

Predsednik bolgarske delegacije polkovnik Popov je izjavil: »Danes smo izmenjali misli glede splošnih stvari. Imam vtis, da bo konferenca delala z uspehom. Konstatiram najboljšo voljo z vaše in naše strani, da se že enkrat dovrše posli, ki so bili mnogokrat neprijetni za obe strani. Zelo sem zadovoljen in očaran od ljubeznivosti in sestave vaše komisije, v kateri so sami odlični ljudje.«

Kandidatno listo potrdil Veliki svet

V sredo, ob 10 zvečer se je pričela v palači Chigi tretja seja februarkega zasedanja Velikega fašistovskega sveta v letu 1929 — VII. (fašistovskem letu). Navzoči so bili vsi člani Velikega sveta razven ekselence Rocco, ki se je opravičil.

Takoj po preverki je predsednik vlade in vodja fašistov omenil smeri in duh novega volivnega zakona in se spominjal izvršenih volivnih del za imenovanje kandidatov. Nato je pozval tajnika Velikega sveta Turatija, da predčita listo.

Ko je tajnik Turati javil udeležbo posameznih organizacij, ki so določene, da imenujejo

Karadžov, odposlanec bolgarskega zunanjega ministrstva je dejal: »Nimamo vam nič posebnega povedati. Govorilo se je le na splošno in pregledali smo stvari samo v načelu. Sklenili smo, da rezultatov vsake konference ne podaja vsaka delegacija za sebe, temveč jih da za obe delegaciji skupno tajnik konference g. Šujica.«

Tretji delegat g. Manolov, ki je poslan od bolgarskega notranjega ministrstva, je dejal: »Naš vtis in naše želje so iste kot vaših delegatov, to je, da se doseže poln uspeh in da sporazumno rešimo vsa vprašanja, ki jih ima rešiti ta konferenca in s katerimi se ona bavi.«

»Vse je dobro,« vpada v besedo g. Karadžov. »Atmosfera zaskupno delo je odlična in mi upamo, da se bo vse končalo, kakor treba. Jaz sem prišel iz Sofije bolan, ker bi mi bilo žal, če bi se moja odsotnost tolmačila kot diplomatska bolezen. In vidite, da se komaj držim na nogah. Bal sem se, da ostanem v Sofiji in da bi se vsled tega konferenca odložila ali ovirala, pa bi morda kdo mislil, da je to neke vrste sabotaža. Pa, kakor vidite, sem prišel, da delam, čeprav bolan.«

jejo kandidate, je naznanil, da so se organizacije brez izjeme označile za nosilce liste Benita Mussolinija, kar je izzvalo viharo ovacijo vodji fašizma.

Nato je tajnik Turati prečital imena kandidatov in je pri posameznih podal potrebne informacije. Ko so govorili še nekateri člani Velikega sveta, je bila kandidatna lista odobrena s tem dnevnim redom:

»Veliki fašistovski svet je odobril z akklamacijo kandidatno listo, predloženo od italijanskega naroda za plebiscit z dne 24. marca, VII. leta fašistovske revolucije.

Ob polnoči je bila nato seja zaključena.

Misij. organizacije v Franciji pripuščene

Pariz, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Zunanji odbor poslanske zbornice je včeraj v kompromisni obliki sprejel zakon o zopetni pripuščitvi kongregacij. Pripuščene kongregacije so natančno označene po številu in imenih. Prepovedan jim je vsak drug pouk, razen za izobraževanje misijonarjev. Določeno je šte-

vilo v šoli zaposlenih pomožnih moči. Preko številne pomožne moči se morajo porabljeni izven Francije. Razen za tuje jezike morajo biti vsi drugi učitelji Francozi. Vsaka kongregacijska misijonska šola mora vsako leto poslati notranjemu ministru seznam nastavlencev, inventar in bilanco.

Podpisani konvenciji

Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Pred odhodom dr. Kumanudija v Zenevo je Nj. Vel. kralj podpisal dve konvenciji: 1. Zakon o sporazumu med jugoslovansko in češkoslovaško vlado o prepovedi terjanja sodnim potom terjatev in dolgov v bivših avstro-ogrskih kronah, ki so nastali pred 26. febr. 1919, v kolikor je valuta sporna. Konvencija se je sklenila v Pragi 29. sept. 1928. 2. Zakon o konvenciji med Jugoslavijo in Češkoslovaško o ureditvi medsebojnih terjatev in dolgov, ki so nastali pred 26. febr. 1919 v prejšnjih avstro-ogrskih kronah med upniki in dolžniki Jugoslavije in Češkoslovaške republike. Konvencija se je sklenila v Pragi 7. novembra 1928.

Obe vladi se obvezujeta, da ne bosta delali nobenih težav pri izplačilu terjatev, ki so se uredile s konvencijo, čeprav bi se plačilo imelo izvršiti izven mej dotične države.

Dr. Mažuranič namestnik Kumanudija

Pri svoji avdienci je dr. Kumanudi predložil kralju ukaz, s katerim se za njegovega namestnika imenuje dr. Mažuranič. Kralj je ukaz podpisal.

Novi predsednik zagrebške zbornice za TOI

Zagreb, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Ostavka predsednika zagrebške TOI zbornice Vladimirja Arka je sprejeta. Ravnateljstvo je izvolilo Milivoja Trnadka za novega predsednika. Trnadek je podpredsednik Prve hrvatske štedionice. Izjavil je, da je njegova izvolitev le začasna, ker mu radi prezaposlenosti ni mogoče obdržati to mesto. Predsedstvo zbornice je izrazilo obžalovanje, da je Vladimir Arko odstopil in se mu bo korporativno zahvalilo za njegovo delovanje.

Za napredek kmetijstva v oblasteh

Kmetijski minister dr. Frangeš je izdal sledečo naredbo: Ker se bodo v samoupravnih proračunih vsled novega stanja dobili v posameznih partijah prihranki, se imajo ti naknadno uporabiti za gospodarski napredek v oblasti, in sicer v te svrhe:

1. za ustanavljanje in podpiranje kmetijskih zadrug in društev vseh vrst, zlasti pa živinorejskih zadrug in zadrug za izboljšanje pridelkov; 2. za oplemenitev žrebecv, bikov in mrjascev; 3. za nabavo plemenske živine; 4. za razne kmetijske tečaje; 5. za ustanovitev kmetijskih knjižnic in čitalnic; 6. za pobiranje živinskih in rastlinskih boleznih; 7. za ureditev vzornih gospodarstev; 8. za nabavo semen, kmetijskega orodja in umetnih gnojil; 9. za zgraditev hlevov in gnojnih jam.

Kmetijsko ministrstvo bo podpiralo vsak koristen predlog za napredek kmetijstva v oblastih. Zato naj oblasti pošljejo kmetijskemu ministrstvu svoje predloge.

Državlanski zakonik

Zakonodajna komisija v justičnem ministrstvu dela zelo intenzivno na izdelavi novega državlanskega zakonika. Ker je ta zakonik zelo obširen ter obsega veliko snov in mora rešiti zelo zavita vprašanja, je delo razdeljeno na več odsekov. Dosedaj je komisija izdelala poglavja o varuštem, zastavnem in materialnem pravu. Treba še dovršiti poglavje o zakonskem in rodbinskem pravu ter v splošnem delu državlanskega zakonika. Pri izdelavi zakonskega prava so se pojavila tako nasprotna mnenja, da ni upanja na soglasnost komisije v tem vprašanju. Zato se namerava pripustiti končna odločitev o zakonskem pravu vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

Stanje prometa

Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Prometno ministrstvo je izdalo o stanju prometa v celi državi: Belgrajsko ravnateljstvo: Položaj nespremenjen. Med Caribrodrom in Nišem grozi pri Celekuli Gabrovačka Rijeka z prestopom struge. III. armadna oblast v Skoplju je poslala po en oddelek vojaštva, pionirjev v Prahovo, Požarevac in Smederevo, ter jih dalo za slučaj potrebe na razpolago. Zagrebško ravnateljstvo: Položaj nespremenjen. Temperatura je padla. Radi poplav ni nobene nevarnosti. Sarajevsko ravnateljstvo: Pri Višegradu je snoči plaz zasul progo tako, da sta imela osebni in tovorni vlak 3 oziroma 2 in pol ure zamude. Vreme je oblačno. Temperatura plus 3. Radi poplav ni nobene nevarnosti. Subotičko ravnateljstvo: Položaj nespremenjen. Mrzli vetrovi. Pred poplavami ni nobene nevarnosti.

Zračni promet s tujino bo znatno spopolnjen

Zagreb, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Zračni promet, ki bi se imel te dni zopet vzpostaviti med Belgradom in Zagrebom, je radi neugodnih vremenskih razmer za nekaj dni odložen. Zrakoplovno društvo, ki oskrbuje promet, je naročilo tri nova letala. Letos se bo otvoril promet med Zagrebom in Dunajem ter Zagrebom in Prago. Ta promet bodo menjale oskrbovala jugoslovanska, nemška in praška letala. Nova tri letala so bila kupljena v Parizu. Radi neugodnega vremena so morala pristati v Lyonu, odkoder so poletela v Milan. Čim se vreme zboljša, pridejo preko severne Italije v Zagreb.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. febr.

Dr. M. Natlačen, komisar ljubljanske oblasti je bil danes sprejet v tričetrtturni avdienci.

Dr. Pitamic, novi vashingtonski poslanik je prišel danes v Belgrad ter obiskal pom. zun. ministra in nato prometnega ministra.

Seja glavnega združnega saveza bo jutri pod predsedstvom dr. A. Korošca.

Ratificirana je konvencija o medsebojnih terjatih med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Za določitev valute izplačila velja kraj prebivanja do dne 26. febr. 1919.

Trgovinsko ministrstvo je potrdilo izvolitev Koste Jankovića za predsednika, Dušana Maladovskega in Konrada Carvija za podpredsednika obrtne zbornice v Vel. Bečkereku.

Trgovinsko ministrstvo je odobrilo, da sme belgrajska obrtna zbornica v l. 1929 pobirati 8-odstotni davek na dohodek od podjetij, trgovin, poklicev in tistih podjetij, ki so zavezana k javnemu polaganju računov.

Novo imenovani belgrajski občinski svet bo jutri pričel reducirati uradništvo. Kakor se je zvedelo, bo z redukcijo zadetih okrog 200 uradnikov.

Kakor smo poročali, bi se imelo danes izvršiti izplačilo dnevnic bivšim narodnim poslancem. Ker pa je blagajnik Vojinovič obolel, so se odplačila odložila.

Novi železniški tarifi stopijo jutri v veljavo.

Glavni prosvetni svet je imel danes sejo, na kateri je obravnaval razna vprašanja. Med drugim glede učnih knjig, ki jim je potekel štiriletni rok.

Zastopniki bank, gospodarskih organizacij in zbornice so imeli dopoldne sejo v Zvezi industrije, oziroma pri državnem podtajniku Letici. Zahtevali so odpravo rentnega davka. Podtajnik Letica je odgovarjal na posamezne točke in zahteve. Dejal je, da se bodo njihove zahteve pri novem zakonskem načrtu vpoštevale.

Minister za soc. politiko dr. Mate Drinković je odpotoval v Zagreb na konferenco delodajalcev in delojemalcev, na kateri se bo obravnavalo o reviziji navedbe o odpiranju in zapiranju trgovin ter osemurnega delavnika.

Finančni minister pripravlja proračun. Iz avtentičnega vira smo zvedeli, da bodo posamezna ministrstva v najkrajšem času predložila dvoru svoje programe dela in vse načrte, ki naj se v dotičnih ministrstvih obenem s proračunom izvedejo.

Belgrad. Bolgarski gospodarski krogi so predložili predsedniku vlade in ministru trgovine v Sofiji zahtevo, v kateri zahtevajo, da se sklene trgovinska pogodba z Italijo z ozirom na odnošaje, ki se vzpostavljajo med obema državama.

Dr. Lojze Campa:

Zakaj lastni tiskovni urad?

II.

Tudi kar se tiče poročevanja in dejanja vesti v notranjosti naše države obljublja ustanavljalci se presbiri spremembo, ozir. spopolnitev. Podrobnosti sicer še niso znane. Kratko in jedrnat je bilo javljeno, da bo presbiri sprejema poročila iz notranjosti države in jih dajal domačim listom, da se bo organiziralo poročanje o delu po ministrstvih in da bodo listi dobivali narazličnejše vesti o žitju in bitju države kot celote, kakor tudi njenih pokrajin.

Morda bi se v strogem časnikarskem smislu, ki hoče iz svojega lista ustvariti posebno bitje, ki ima gotovo lastno življenje, ki se ravno potom razlikosti vesti hoče razlikovati od drugega tekmeča, mu konkurirati v iznajdljivosti, hitrosti in točnosti, dalo temu načinu domače poročevalske službe oporekati, češ da se bo na ta način izvršilo gotovo uniformiranje vsega domačega tiska in da ne bo ločiti bistveno enega od drugega. List naj bi torej izgubil svoj raison d'être, ker ne bo več individualnosti. Temu nasproti je treba ugotoviti, da je vsled slabih materialnih predpogojev jugoslovanskega časnikarskega podjetništva na splošno gotovo uniformiranje bilo že davno izvršeno. Kljub temu pa ni pozabiti na eno, da ohrani vsak časnikarski poročevalec svojo osebnost naprej in bo v prvi vrsti od njega odvisno, koliko bo poleg vseh danih poročil mogel ustvariti tudi sam. Tega tekmovanja ne bo mogel spraviti nihče s sveta in tudi nima nihče namena. Od osebnosti in dela časnikarjev samih bo diferenciacija listov odvisna tudi naprej.

Kar obljublja novi presbiri in kar bo pomenilo, če se bo ta poročevalska služba organizirala do popolnosti, bistveno preobrat v našem domačem tisku, bo material, ki je takorekoč že obsežen v programu dela vlade in ki se bo za gotov del našega tiska naravnost na novo odkril, vs vprašanja, kje prav za prav smo in kaj hočemo, kje je naše gospodarstvo. Priznati je nadalje treba in to ne da bi se pljuvalo na vse, kar je bilo, da se je v jugoslovanskem tisku trenutno življenjskim vprašanjem naroda posvečalo premo pozornosti in je bil zlasti en del tiska preveč posvečen ne politiki, ampak politiziranju ter dajal prostor tistim, ki so v intrigiranju videli smisel javnega življenja. Ravno ta stran nosi brez dvoma krivdo na nestalnosti dosedanjih vlad. Vlade niso bile samo sluga parlamenta, ampak je imel gotov tisk nasproti njej samo en cilj, da jo namreč ruši. Naravnost kvarno za stabilnost dela in vlade pa je vplivala anonimnost, v obliki najrazličnejših izjav, o katerih član vlade navadno nikdar ni mogel vedeti, ali so izšle resnično od politika, ali pa so bile samo redakcijsko delo. Dejstvo je, da so ustvarjale stalno negotovost, ki je bila večja ali manjša, kakoršna je pač bila osebnost člana vlade in njegovo poznavanje okolice in razmer. Ta način javnega dela, to moramo priznati, je začel naletavati na odpor pri časnikarjih samih.

Presbiri, kakor se pričakuje, bo tisku pri upoznavanju javnosti s tem, kar se pozitivno dela, učinkovito pomagal. Če bo dajal vse priprave in dela iz ministrstev, bo na ta način prenehalo letanje po teh uradih, ki je dosedaj degradiralo tudi najresnejšega časnikarja do običajnega reporterja. S tem pa ni rečeno, da mu ne bo odprta nadaljnja pot za študij stroke dotičnega ministrstva, za razgovore z gospodi odločujočimi uradniki, in za iznajdljivost ter svoboden pogled. Nadalje bodo velike važnosti gospodarska poročila o položaju v posameznih pokrajinah. Z doslednim prikazovanjem tega stanja, katerega bo list izobilil in prikrojil, mu dal važnost, kakor je pač namen lista in concreto, bo tisk vršil nekako prostovoljno vlogo borze dela in naših gospodarskih naravnih vrednot. Posebno poglavje bo naravno snov, ki naj zagleda obliko splošnih naredb ali zakona. Brez dvoma se bo potom presbiriota ta snov spopolnila s kritiko in mnenji visokih uradnikov, kakor tudi zasebnikov in tako izgubila svojo sicer pusto obliko.

Z eno besedo: Namen presbiriota, vsaj kolikor je sklepati iz objavljenih intencij vlade in kolikor se tiče poročevalske službe na znotraj, lahko v vsaj približni dovršenosti daje našemu tisku dragocen, dosedaj zakopan material, potom tiska pa pripomore do spoznanja, kaj smo in kaj hočemo biti. Saj je končno vlada tista, ki ima tudi v časnikarskem smislu — najdragocenejši material.

Carinski dohodki

Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Carinski dohodki brez dohodkov za razne druge oblasti so znašali pri osrednji blagajni za drugo desetino februarja 1929: V Zagrebu 6, 267.940 Din. v Belgradu 6,138.949 Din. v Novem Sadu 5,187.429. v Ljubljani 8,755.168 Din. v Dubrovniku 2,506.309 Din. v Skoplju 1,692.143. v Splitu 7,822.290. V drugi desetini februarja 1929 skupaj 31,350.222 Din. V prvi desetini februarja 1929 34,573.352 Din. V tretji desetini januarja 40,106.972 Din. V drugi desetini januarja 37,395.146 Din. V prvi desetini 30,151.409. V decembru 1928 skupno 115,890.336 Din.

Dunajska vremenska napoved: Po maledem bo nehalo snežiti, postalo bo jasno, zelo hud mraz, severni vetrovi.

Nemški reparacijski predlogi

London, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Pariški dopisnik »Times«-a poroča, da je osnovna misel nameravanega predloga dr. Schachta ta-le: Od Nemčije vsako leto plačljiva vsota, ki se more od leta do leta spremeniti, bo obstojala iz treh delov. Prvi del tvori jasno določena vsota, ki jo ima Nemčija plačati v zlatu brez ozira na svoje gospodarsko stanje. Za to vsoto sme Nemčija zahtevati dveleten moratorij, ravno tako, kakor so se upniki Nemčije dogovorili pri ureditvi svojih dolgov z Zdru-

ženimi državami. Drugi del bo podvržen nekaki transfer-kontroli in bo vsled tega elastičen in odvisen od blagostanja Nemčije. Tretji del pa bo obstojal v stvarnih dajatah. Ta dolg bo komercializiran z izdajo obligacij.

Nemški listi poudarjajo, da je popolnoma izključeno, da bi Nemčija pristala na kakršnokoli ureditev reparacijskih plačil, če ne bo Porenje izpraznjeno. Nemška vlada tudi pričakuje, da bo istočasno urejeno saarsko vprašanje.

Nemška kriza še ni premagana**Stresemann ne odslopi**

Berlin, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Med centrom in nemško ljudsko stranko vlada še vedno veliko nasprotstvo o načinu rešitve krize. Dr. Stresemann je včeraj izjavil državnemu kancelerju, da želi nemška ljudska stranka vlado velike koalicije samo do konca reparacijskih pogajanj in samo s pogojem, da ostale stranke sprejmejo zahtevo, da se davki ne bodo zvižali. Stranka ne bo delovala v

nobenem kabinetu, v katerem sedijo ministri stranke, ne da bi bile njihove frakcije vezane na koalicijski program. Če bi bil edini izhod vlada brez ljudske stranke, se nadejajo, da bo v tej vladi ostal dr. Stresemann kot strokovnjski minister. Vesti, da hoče dr. Stresemann demisijski iz zdravstvenih razlogov, se označujejo v krogih nemške ljudske stranke kot neutemeljene.

Poljska ustava se ne bo oktroirala

Varšava, 28. febr. (Tel. »Slov.«) V sejmju je med ustanovno debato izjavil knez Radziwil za pristaše Pilsudskega, da zahteva neugodni zunanji položaj Poljske, da se notranje razmere uredijo posebno obzirno. Socialisti Lieberman je grajal, da se celo v formalnih podrobnostih načrta kažejo monarhistične oblike. Nobena monarhija ne daje najvišjemu dostojanstveniku tolikih pravic. Narod sam bo z vsemi silami preprečil načrt. Po govoru Radziwila se smatra, da se je opustila misel oktroiranja ustave, temveč da se bodo, če bo načrt odklo-

njen, tekom leta razpisale nove volitve, pri katerih bo ustavno vprašanje volilna parola.

Pilsudski in senat.

V vojnem odboru senata je imel danes maršal Pilsudski kot vojni minister temperamenten govor, v katerem je izjavil, da sploh ni prišel v sejem na posvetovanje o vojnem proračunu, ker ne trpi, da bi se omaloževala oficirska uniforma. On je nasprotnik vsega sedanjega načina posvetovanja o vojnem proračunu in zato o njem tam sploh ni dal poročati.

Poljska opusti svoj manjšinski predlog

Varšava, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Zaleski odpotuje jutri v Zenevo na zasedanje Sveta Društva narodov. Njegov načrt, da se veljavne pogodbe o manjšinah enakomerno razširijo na vse države Društva narodov, se ne bo predložil kot formuliran poljski predlog, ker je bil v Franciji in Angliji sprejet hladno. Smatra se, da se Poljska temu odreče tem lažje, ker tudi Nemčija z ozirom na stališče zapadnih držav ne bo vztrajala na svojem iniciativnem predlogu, ki ga je napovedala na zadnjem zasedanju Sveta Društva narodov.

Morilci havanskega predsednika republike aretirani

Newyork, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Ameriška policija je aretirala osem oseb, ker so obdolžene, da so udeležene pri komplotu umora havanskega predsednika Machada. Zarotniki so odlične osebe iz Havane, pripadniki politične skupine, ki želi intervencije Združenih držav na Kubi. Policija je zaplenila listino, naslovljeno na Hooverja, s prošnjo za intervencijo Združenih držav.

Poostritev japonsko-ameriškega nasprotja na Kitajskem

Moskva, 26. febr. (»Ameia«) Po ena ameriška križarka je dospela v Čifu in Cingtau, da štiti tam ameriške interese. V resnici pa gre za demonstracijo proti novemu japonskemu prodiranju v šantunjski provinci. Položaj je zelo podoben onemu pred washingtonsko konferenco pomorskih sil v l. 1921., ko so morale Združene države Japonsko prisiliti, da je zapustila to nadvse bogato in strateško važno kitajsko provinco.

Bolgarija in morje

Dne 26. t. m. je sklical v prostorih sofijske ljudske univerze »Bolgarski narodni morsk sgovor« (ki odgovarja naši Jadranski straži) pod predsedništvom prof. Išikova javno sejo, v kateri se je razpravljalo o vprašanju bolgarskega pristanišča na Belem morju. (Tako imenujejo Bolgari Egejsko morje v nasprotju s Crnim morjem.) Po strokovnih poročilih o zgodovinskih, ekonomskih, mednarodnih in drugih političnih činiteljih so sprejeli navzoči soglasno te sklepe:

Bolgarija ima pravico do Belega morja na temelju svojčasnega zagotovila Antante. Vsi praktični oziri narekujejo, da mora dobiti pristanišče samo južno od Rodopskega gorovja. Za sedaj še ni vprašanje toliko dozorelo, da bi se lahko dosegla ugodna rešitev. Treba je počakati na pripravejši trenutek, a »Morski sgovor« si šteje v dolžnost že zdaj opozoriti ves narod na to resno zadevo.

Prireditelji so se hoteli izogniti vsakemu politično neugodnemu protestu. Zato so se razdelile samo osebne vstopnice, in v dvorani je bilo navzočih samo kakih 70 zastopnikov akademskih ter javnih krogov s sofijskim metropolitom Štefanom na čelu. — Beseda »Solun« sploh ni bila omenjena, a seveda je imela prireditelji namen poudariti bolgarsko zanimanje za to pristanišče v trenutku, ko se sklepa tozadnja pogodba med Jugoslavijo in Grško.

Čehi v Avstriji

II.

Ne samo na Dunaju, po vseh avstrijskih mestih in mestecih ter industrijskih središčih so številne češke kolonije, ki so kar najbolj organizirane. — Njihovo družabno, društveno in kulturno gibanje v nam sosednjem Gradcu naj bi bilo vzor tudi slovenski manjšini ali koloniji. Zadnja dva dneva marca bo tam velik zlet češkoslovanskih kolonij iz vse južnoavstrijske republike, ki se ga udeležijo tudi gostje iz domovine, z Dunaja in iz Jugoslavije. 31. marca pa bo 35. občni zbor društva »Praha«. Običajni letni občni zbor društva »Praha« in ob enem dobrodelnega društva »Češke srdce« bo 3. februarja. — V Brockmannsgasse št. 48 imajo Čehi svoj dom, ki daje varno streho tudi za »Češke srdce«, »Rodičovská rada« (»Rodičelski svet«), tam je telovadnica, češka jezikovna šola, čitalnica, ki ima nad 40 časopisov, — tu so vsa češka zborovanja, zabave itd. Tudi drugi Slovani so tu kakor doma.

Pod češkim vodstvom se je ustanovil »Slovanski delovni odbor«, v katerem so: za Čeha Vaclav Stary, za Jugoslovane dr. M. Ilić in Alojzij Tratenšek, za Bolgare tajnik Mano Stojanov Manolov, za Ukrajince Kornilo Tverdochlich. — Na dan 23. februarja priredi ta odbor »Slovanski večer«, na katerem bodo prednašani slovanski pesmi, slovanske pesmi, češki tercet, bolgarski sekstet, jugoslovanski akademski orkester bo sviral domače skladbe itd. — V okviru tega slovanskega odbora je bilo ustanovljeno pevsko društvo »Slavija«, v katerem so zastopana vsa tamošnja slovanska društva. — Tudi tamburaški zbor imajo, ki zahaja celo v ostala mesta.

Delo je modro razdeljeno za vse potrebe češke kolonije. Imajo damski odbor, veselčni odbor, plesni odbor, telovadni odbor, šolski odbor itd. Češka jezikovna šola je vsako sredo zvečer po dve uri. Poučuje učiteljica Neračová. — Plesni odbor je priredil 27. t. m. že tretji ples pod pokroviteljstvom konzula dr. Jaroslava Machača.

Pa ne samo v Gradcu, po vseh štajerskih industrijskih krajih so izdane češke kolonije. Enako po vseh alpskih deželah, posebno v Solnogradu, Inomostu in še posebe v Lincu. — In to ni čudno, saj je imel češki narod od nekdanj nadprodukcijo na inteligenci in obrtniškem naraščanju. Češki krojači, čevljarji, čalounici itd. so preplavili vso sosednjo Evropo. — Ko je Kolumb blodil po morju in ni imel niti pojma, da odkrije današnjo Ameriko, pa glej, kar mu pride naproti deputacija češke kolonije in ga pozdravi: »Pane Kolumbe, mi jsme už davno tady. Kde domov muj? Kde ... »Nad Tatro se blejska« takrat še ni bila znana in se bratje Čechoslovaci še niso kregali na življenje in smrt za črtilo med Čecho-Slovaci.

Zato ni nikako čudo, ako je čelb v gornještajerskem Voitsbergu čedna češka kolonija, ki ima že dolgo let svoje društvo »Praha«. Ta šteje 51 članov, a 13. januarja je imela svoj občni zbor ob navzočnosti 43 članov. Knjižnica šteje 171 knjig, a v šolo češkega jezika zahaja 41 otrok.

Celo v zakotnem Erzbergu je znatna češka družba, ki povsod pokaže, da hoče tudi tam ohraniti svojo narodnost. Tudi tam imajo svoje društvo »Praha«, ki bo imelo 10. februarja svoj letni občni zbor.

Kapfenberg je samo tovarniški kraj, ali baš zato je tam lepa češka kolonija, ki je dobro organizirana v društvu »Praha«. Včasih pridejo tja tudi tamburaši iz Gradca.

V Lincu je več Čehov nego v Gradcu in so prav tako lepo organizirani, samo da je vse v večjem obsegu. Češka šola je tam jako številno obiskovana. — Blizina na domovino jako blagodejno vpliva na razvoj in delovanje linških Čehov.

Vse organizacije čeških kolonij se morejo pohvaliti s podporo iz domovine. — Naglašam to razveseljivo dejstvo radi tega, da bi se morda pri nas doma razvila blagodejna tekma v podpiranju naših kolonij, — recimo naših rudarjev na Westfalskem in drugod.

A. G.

Zagrebske vesti

Zagreb, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Danes je zagrebski župan prejel od ministra dvora odgovor na brzojav, ki ga je občinski svet poslal s prve seje. Brzojavka se glasi: »Gospodu županu! Z iskreno zahvalo na toplem brzojavni pozdrav s prve seje novo imenovanega občinskega sveta dragega mi Zagreba, pošilja Nj. V. kralj svoje želje za uspešno delo novega občinskega sveta«.

Zagreb, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Predpoldne se je po naredbi kmetijskega ministra vršil sešestanek radi priprav za slučaj poplave. Navzoči so bili zastopniki gradbenega odseka, občine, vojaških oblasti in okrajnega glavarstva. Napravili so potrebne sklepe, o čemer so javnost obvestili.

»Riječ«, ki je prenehala izhajati kot dnevnik, bo te dni pričela izhajati kot tedenska revija.

Od včeraj na danes je Sava narasla na 126 centimetrov nad normalo. Po njej plavajo velike ledene plošče. Na Savici pri Zagrebu ni bilo mogoče razbiti ledu, ki je podrli dvoje tesenih mostov. Škoda znaša 150.000 Din.

Po toplih dnevih je zopet nastopil mraz. Jutri je toplemer kazal —6, opoldne —3. Zvečer je pričel briti oster severovzhodni veter.

Kaj je novega

Koledar

Petek, 1. marca. Albin, Hadrijan, Luitbert.
— Solnce vziđe ob 6.43 in zaide ob 5.43. —
Dan je dolg 11 ur. Dan se začne ob 6.06, noč
nastopi ob 7.27. Do konca meseca naraste dan
za 1 uro 41 minut.

Grozna smrt rudarja

Trbovlje, 27. februarja.

V sredo dopoldne se je na zapadnem
okrožju rudnika v Trbovljah zgodila grozna
nesreča. Jamski zidar Medvešek Ivan II se
je smrtno ponesrečil.

Na Ferdinandovem polju se dela v jami
nov moderni jašek z dvema torili. Ponesrečeni
Medvešek je s svojim tovarišem Repovšem
delal v tem jašku novo etažno progo. Ko sta
napolnila voziček z materijalom, sta ga pe-
ljala k jašku, kjer naj bi se spustil na dno, in
od tod na kraj, kjer bi se voziček zopet iz-
praznil. Torilo jaska se ni nahajalo na etaži,
kakor sta domnevala Medvešek in Repovš.
Zato se je napolnjeni voziček prekucnil v jašek,
z njim vred pa Medvešek in Repovš. Medtem,
ko se je Repovš še vjel na tram, po katerem
vozi torilo gori in doli, je Medvešek padel z
vozičkom vred na dno. Padec od etaže, kjer
sta delala, pa do dna je globok 43 m. Medve-
šek je bil takoj mrtev. Glavo je imel razbito,
obe nogi in roki zlomljeni. Če je bila pri ja-
šku predpisana zatvorača, mi ni znano, ker
nismo dobili o tem naprošenih informacij.
Vendar nekaj ni bilo v redu, ker drugače bi
se nesreča ne bila zgodila. Vsekakor bo treba
posvetiti varnostnim odredbam večjo pažnjo.

Kuriva še vedno primanjkuje

Prometne razmere na železnicah so sicer
večidel zopet v normalnem tiru, vendar je
dovoz premoga v Ljubljano še vedno pomanj-
kljiv. Prometni zavod za premog v Ljubljani
nam je dal k temu sledeče pojasnilo:

V premogovni industriji je nastopila se-
daj reakcija zime in mraza. V rudniških re-
virjih TPD je produkcija premoga še vedno
omejena na polovično dnevno kapaciteto. Mno-
go rudarjev še boleha na posledicah mraza.
Pri znižani produkciji in reducirani zaposlit-
vi delavcev TPD trenutno jedva zmagajuje od-
pravo starih naročil, a tekoča naročila rešuje
le v najnujnejših slučajih. Zato v Ljubljano
še vedno ni trboveljskega premoga. V zad-
njem času je prispelo v Ljubljano nekaj šlez-
kega, angleškega in avstrijskega premoga.

Koksa nimajo.

Naša železna industrija je glede koksa
v kritičnem položaju. Rezervne zaloge so po-
šle, novih dobav pa ni od nikoder. Zadnjič
smo poročali, da uporablja železna industrija
pri nas večinoma koks iz porurskih rudnikov,
kjer pa je situacija približno ista kot v naših
rudnikih. Koks dobivamo tudi iz Anglije, Sa-

Ne mučite svojih otrok z ribjim oljem.
pravi vsak, ki je preizkusil zelo prijeten izdelek

JEMALT

ki je prirejen iz ribjega olja. Dobiva se v vseh
lekarnah v malih zavitkih po Din 25—, in v velikih
zavitkih po Din 42—.

Lidija Seifulina:*

„Zlata mladost“

Šestorica jih je.

Ob devetih jih je miličnik privedel. Hotel
jih je oddati proti potrdilu, toda ni imel časa
počakati. Tako je slednjič pljunil in odšel. Otro-
ci pa so ostali. Niso se za to niti zmenili. Saj
niso bili prvič v tej predstobi. Posamič je bil že
vsak izmed njih tu. Danes so jih na trgu pri-
jeli in privedli vse skupaj sem. Sedeli so na tleh.
Tla so bila kamnita in mrzla. Od vrat je
vleklo. Vendar je bilo tu toplejše kot na cesti.
Zakaj ne bi mirno tu sedeli? Saj se jim ni ni-
kamor mudilo. Nihče jih ni pričakoval. Tu se
dobi včasih še kosček kruha, da — celo to se
kdaj primeri! Pogovor je bil čisto stvar. Vsak
je govoril o svoji posebnosti.

»Pri ženski se boljše krade,« je s povdar-
kom razlagal desetletni Vanja.

»Kaj še, bolje! Če prične cviliti, priteče ves
trg na kup,« je odvrnil v zagrljenem basu naj-
mlajši.

Koliko je bil neki star? Osem? Deset?
Majhen, za pest velik obraz, ugasel, star
pogled in skrivljeno, drobceno telesce.

Vanja ni popustil.

»Naj se dere, če hoče. Hudo lopniti pa le
ne more. Preden se obrne in zviže roke, si že
davno čez hrib in dol. Moški pa, če ti jo ta pri-

* Sloveča pisateljica in pesnica moderne Ru-
sije; po rodu Baškirka.

ara, Slezije in Moravske, vendar je najbolj
uporaben koks iz Porurja. Dobave koksa iz
navedenih dežel so tako picle, da naša indu-
strija prihaja radi pomanjkanja koksa v obup-
no stanje. Iz Moravske Ostrove že tri mesece
ni nobenega koksa, ker hočejo v prvi vrsti
založiti lastno industrijo.

Tudi suhih drv ni.

V Ljubljani je nastalo veliko povpraševa-
nje po suhih drvah. Trgovci s kurivom sicer
razpolagajo s svežimi drvimi, ki pa ne zado-
voljujejo odjemalcev iz enostavnega razloga,
ker so za kurjavo manj uporabna in pa težja,
kar je v škodo odjemalcev, ki kupujejo na
»vago«, ne pa na metre.

Trahom v Slovenski Krajini

Murska Sobota, 25. februarja.

Trahom, ena izmed najbolj razširjenih bole-
zi v Slovenski Krajini, se je pojavil tudi na gimna-
ziji v Murski Soboti. Takoj je zdravnik pregledal
vse dijake soboške gimnazije in ugotovil 8 slučajev
obolenja.

Najbolj je razširjen trahom v vaseh Odranci
in v vseh treh Bistricah. Tukaj ga ima skoraj vsak

Kako praznujejo Macedonci svoj pust in pepelnico

Dojran, 23. februarja.

Ker so Slovencem običaji Macedoncev malo
znani, hočem napisati čitateljem »Slovenca«
malo o macedonskem pustu in pepelnici, katero
bodo tukaj v kratkem praznovali.

Pustna nedelja.

Macedonski karneval — pust — je vedno v
nedeljo. Kakor povsod pri takih stvarih, pri-
haja tudi tukaj mladina moškega spola na svoj
račun. Že zgodaj zjutraj se sliši razbijanje ci-
ganskega bobna ali »topandžije« in sviranje
različnih piščali vsake velikosti. Ko srečaš ta-
kole godbo, se spomniš na svetopisemsko zgod-
bo, ko so Izraelci razrušili Jeriho s trombami
in piščalmi. Tudi ta godba ne zaostaja mnogo
za svetopisemsko, ker bobnarji udarjajo tako
silno, da se po vsem trgu tresejo šipe v oknih;
na piščali pa piskajo, da gre skozi mozeg in
kosti. Torej takale godba zjutraj pomeni, da se
maskare že oblačijo in pripravljajo na obhod.

V sprevodu gre prva godba (najmanj štirje
cigani), potem maskare (do osem možkih, ki so
pa dobro maskirani), za njimi cerkovnik z
oslom in vrečami. Ta pobira darove za cerkev
v dotičnem kraju. Zaključek spreveda tvorijo
seveda otroci. Ustavljajo se pri vsaki hiši. Ma-
škare gredo v vsako hišo in državni urad. Vsak
mora nekaj darovati. Cerkovnik spravlja te
darove v vreče na osla. Seveda, če gredo vsi
darovi za cerkev, pa seveda ne vem. Tako traja
ta grozna svetopisemska godba ves dan do noči,
dokler maskarada ni obiskala zadnje hiše. Po-
tem se spreved razide. Cigani navadno še po-
tem razbijajo in svirajo doma pri svojih kočah
celo noč. Ker cigan brez rakije ne more svirati,
seveda zraven pridno zalivajo. Možejo in fantje
pa zvečer navadno sede po gostilnah ali kafa-
nah ter si preganjajo čas s kvartami. Ob dese-
tih že vse spi. — Tako mine macedonski pust.

Čisti ponedeljek. — Post se začne.

Drugi dan je »čisti ponedeljek« ali poklade.
S tem dnevom se začne post. Čisti ponedeljek se

smodi, se te tudi prime. Ta udari z razumeva-
njem.

»Mene bi pa kmalu neka dama k sebi vze-
la. Njen otrok naj bi bila,« se je bahala mala
Manja.

Svetlomodne oči so se ji svetile. Oči so
edino, kar ima življenje v sivorumenem, suhem
obrazu. Vedno se svetijo. Mogoče je to blesk
otrpelih solz, ki se ne umakne več?

Vanja jo od strani pomeri z bežnim po-
gledom. Od zaničevanja se k taki prismojeni
deklici niti ne obrne.

»Njen otrok naj bi bila! Ta je lepa! Kaj
si ne domišljuješ! Gotovo te je ona tako na-
lišpala? Prekle gole, od srajce pa samo še šivi
in uši!«

»Pa! Ti predrzneš, kako si pa ti oblečen?
Časna beseda, skoro, skoro bi me bila vzela
k sebi!«

Mali Kostja — zgodnji porod ga kličejo —
je dobrodušno smrknil in dejal:

»Taka dama, veš, se ti samo nalaže! To
lahko dolgo čakaš! Gospiciča, posodite mi Vašo
cigareto, vsaj enkrat naj potegnem!«

Tipkarica pred zrcalom se je nagloma za-
sukala: »Kaj, ti že kadiš? Tak majhen frkolin!
Bog, kako strašno!«

Vsa iz sebe je majala z glavo, da so se po-
tresali kodrički ob sencih.

»Če kadim, ne občutim tako lakote.«

»Od mene gotovo ne dobiš svaščice! O,
kako strašno, kako strašno!...«

Izginila je.

človek. Če bi ta bolezen razsajala med Ljubljančani
v istem razmerju kot med Prekmurci, bi bilo v
Ljubljani bolnih na trahomu približno 2000 ljudi.
Vsekakor zelo veliko število.

Bilo bi zelo potrebno, da bi se zdravljenje na
trahomu uredilo. Doslej so prihajali v omenjene
vsi vsaj enkrat na mesec zdravniki iz Preloga. V
Prelogu v Medmurju imajo namreč poseben sana-
torij za bolne na trahomu. Slovenska Krajina bi po-
trebovala sanatorij še veliko bolj, ker se je trahom
razpasel tukaj veliko bolj kot v Medmurju.

Stanje naših voda normalno

Hidrotehnični oddelek ljubljanskega ve-
likega županstva poroča:

V Krškem je narasla Sava v zadnjih 24
urah za 10 cm. Na vodokazu sega voda do
ničle, kar pomeni normalno stanje vode. Na
Savi in Krki je led skoro popolnoma izginil
in za mostove ni nobene nevarnosti več.

Pri Rimskih toplicah so v noči od 26. na
27. februarja plavale po Savinji velike ledene
plošče, ki so pri Laškem zadevale ob vodno
merilno desko in jo dvakrat prelomile. Plava-
joči led je porušil v Šmarjeti nad Rimskimi
toplicami leseni občinski most. Savinja je na-
rasla tod včeraj zjutraj za 160 cm, a sedaj
zopet upada. Od raznih okrajnih glavarstev
iz ljubljanske oblasti prihajajo o vodah ugodna
poročila. Nikjer se ni bati povodnji, ker je
stanje voda doslej docela normalno.

pravi zato, ker se morajo ta dan razčistiti vsi
računi med Macedonci; vsak mora plačati, kar
je dolžan, tako da pride vsakdo v postni čas
čist. Zgodaj zjutraj se odrinejo žene, devoyke
(mome), starci in otroci kakor tudi šolska mla-
dina na hrib k izviru pod stoletne javore. S se-
boj nosijo fižol in posodo za kuhanje. Tam se
kuha potem fižol v čisti vodi, tam se začne post
in od tega dne naprej ne je Macedonci nič
drugega kot nezabeljen fižol. Macedonci ne je
v postu ne mesa, ne olja in ne masti, nič od
masla, ne je jajc, sira, mleka in rib. Fižol mu
je v postu edina hrana. Mlajši Macedonci posta
ne drže več tako strogo.

Mlade žene na skali.

Tam pri izviru pod javori se začne post.
Tam prebijejo celi dan, kuhajo fižol in pijejo
bistro vodo iz studenca. Zraven izvira se na-
haja precej strma pečina, ki je gladka kakor
steklo. Vidi se, da je na eni strani zelo zdršana.
To pa zato: Na čisti ponedeljek prihajajo sem
tudi mladoporočene žene. Vsaka, katera v pr-
vem ali pa v drugem letu zakona ostane brez
otrok, sede tu na vrh te pečine in se spusti
doli. To baje pomaga. Vsaj ženski spol to ver-
jame. Zakon brez otrok je namreč med Mace-
donci za ženo sramota. Tudi jaz sem mislil en-
krat poskusiti, kako se kaj drži tam doli, pa bi
si skoraj razbil glavo. Tam stoji silno star ja-
vor, ki je votel. Šest odraslih oseb nas je šlo
vanj, pa je bilo še za tri prostora v njem.

Dekleta pri treh kamnih.

Kakih dve sto metrov oddal stojijo trije
kamni. Tudi ti kamni imajo na »čisti ponedel-
jek« svoje obiske! K njim prihajajo mome,
devoyke, ki se niso poročile. Še je pomoč. Pri-
nesejo naj le dar tem trem kamnom, se poklo-
nijo pred njimi, pa bodo že lahko naslednje
leto tu kuhale fižol svojemu možu. Zato nosijo
darove v obliki kolačev, pogač in bonbonov,
katere polagajo pred nje in se klanjajo z ve-
liko spoštljivostjo. Ker ostane res malokatera

Pogovor je utihnil.

»Taka mrha!« je zagnal Vanja za njo.

Trije so sedeli že od ranega jutra nemo v
kotu. Dva mala dečka, v dolgih, razcpanih
srajcah, brez hlač in obuvala. Eden je nosil vo-
jaško kapo, drugi kožuhovalasto kučmo; mala
deklica je bila oblečena v tatarsko krilce. Po-
ševne oči so se bleščale. Sicer pa so sedeli mali
Baškiri nepremično in tiho kot miške, s podvi-
timi nogami.

Mali Kostja jih je ošinil s pogledom.

»Mohamedi to!... Če jim pokažemo svinj-
ski uhelj, zdivjajo.«

Spet vse tiho. Lakota se je oglašala. Skoro
bo tri ura. Nameščenci pojdejo kmalu domov,
nato zapro komisariat za izobrazbo. In šestero
malih mora spet na cesto. Tedaj se prične iska-
nje zavetja za čez noč; na postaji, ali v vojaš-
nici pri takih vojaki, ki dobrodušneje izgle-
dajo, pod cerkvenimi vrati, za plotom. Morda
dobe kaj jesti, morda tudi ne.

S hodnika na levi je hrupno vstopila žen-
ska, glasno jokajoča. Boječa triletna deklica se
je krčevito držala materinega krila. V naročju
je držala žena drugo dete.

»Naj jih z lastnimi rokami zadavim?« je
obupano tulila. Prosta roka ji je mahala sem
ter tja.

»Žena je iz naših krajev,« je dejala tiho
mala Manja.

»Mami... je tudi tako tulila.«

»Moja je tulila in vedno iznova tulila in

GRIPA!

Od strokovnjakov priporočene za
varstvo proti vnetju grla, pre-
hladu kakov tudi gripi.

Prave Panflavin pasile v gor-
njem originalnem omotu se dobe
v vseh lekarnah.

Macedonka neporočena, zato mislijo, da je to
zasluga kamnov. Je pa to ostanek iz poganskih
časov.

To traja ves dan do večera. Ob mraku pa
javori, pečina in kamni zopet ostanejo sami in
samevajo in čakajo do naslednjega pusta na
iste prizore. Doma so ostali samo možje, ki so
si sami kuhali na trgu fižol in pili zraven rakijo
ter pri tem poravnavali medsebojne račune.
Proti večeru se še zapleše macedonsko »oro«
(kolo). Mogoče se še dva junaka poskusita v
»rvanju« in poklade so končane. Tako se praz-
nuje med pravimi Macedonci pust in pepel-
nica. J. Z.

Osebnosti

★ G. prelat dr. M. Slavič, ki ga je zdravil
g. primarij dr. Fr. Minač, je po treh tednih
z zaceljeno rano zapustil sanatorij Usmiljenih
sester v »Leonišču«.

★ G. Polde Kemperle, urednik bivše »Go-
riške Straže«, ki je bil od izrednega sodišča
v Rimu oproščen, se nahaja že v Gorici. G.
Kemperle je živ in zdrav ter dobre volje.

★ Diplomski izpit na kemijskem oddelku
tehniške fakultete v Ljubljani. V letošnjem
pomladnem terminu je absolvirala s prav do-
brim uspehom g. Djordje Mandrino iz Pan-
čeva. V svojem diplomskem delu je preizku-
sil sintetske možnosti za visoko klorirane og-
ljikovodike in vpliv pyridina na trityl-klorid.

Ostale vesti

★ † Župnik Franc Gosak. Iz Vojnika pri
Celju smo 28. febr. prejeli naslednje brzo-
javko: G. Franc Gosak, župnik v p., je umrl
v Vojniku. Pogreb v soboto ob desetih.

★ Umrla je pri Sv. Barbari pri Škofji
Loki gospa Marija Peklaj, posestnica, ki
je že za svojega življenja v dobrem umevanju
važnosti vzgoje mladine darovala celo svoje
premoženje zavodu sv. Stanislava. Zato jo za-
vod priporoča vsem bivšim in sedanjim go-
jencem v hvaležno molitev.

★ Otvoritev nove zgradbe vojnega geo-
grafskega inštituta v Belgradu se bo izvršila
na svečan način dne 3. marca ob 11 dopoldne.
Obenem se bo vršila proslava 50-letnice, odkar
je bila ustanovljen geografski oddelek glavnega

★ Ob pričenzajočem se poapnenju krvnih
cevi navaja raba naravne »Franz-Josef« gren-
čice k rednemu odvajanju, in zmanjša visoki
pritisk krvi. Mojstri v zdravilstvu priporočajo
pri raznih starostnih pojavih »Franz-Josef«
vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zasta-
janja v kanalu želodčnega čreva in lenivo pre-
bavo ter milo ublažuje razdraženost živcev.
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij-
skih trgovinah.

nazaduje je umrla, nekatere se pa še mučijo,«
je stisnil mali Kostja skozi zobe.

Baškirska deklica je pričela nenadoma jo-
kati; glasno, obupano je plakala.

Iz pisaren so prišli nameščenci, da bi šli
domov. Predsoba se je napolnila z ljudmi, ki so
prinesli šum in ropot.

Ženska z otrokom je ihtela in stokala.

Čuvajka je stopila k njej. Usmiljeno je go-
vorila revici:

»Toliko jih je, ljuba moja... Toliko otrok
je! V celih krdelih hodijo po deželi... In ti tu,
deklica! Poznam te že, baškirske dete, nikar ne
plakaj!...«

Telefon na steni je zvonil. Visokorasel mož
z naočniki na nosu je govoril v cev:

»Da, da komisariat za izobrazbo... Otro-
ke tja pripeljati? Ravno kar zapiramo... Torej
jutri... No, si že pomagajo... Prenosijo kjer-
koli... Jutri ukrenemo dalje. Takoj sedaj se ne
da nič storiti... Da, da jutri... In k šestorici
obrnjen, zakliče:

»No, sedaj pojdite! Jutri lahko spet pri-
dete.«

Ubogljivo se dvignejo otroci. Drug za dru-
gim lezejo k vratim.

Čuli so čuvajko reči:

»Danes smo za silo spravili sedeminpet-
deset otrok, jutri jih pride še več.«

Mala baškirska deklica je utihnila, le vča-
sij jo je gredeč še streslo ihtenje.

Škripajoč so se zaprla za otroci vrata.

Jutri se vrnejo.

UTRUJENOST, ONEMOGLOST

ovrta delo, ka'ita veselje do življenja 2-3 kavi'ne žilke OVOMALTINE v micko
za zajuterk in južno osvežijo oslabelel organizem.

generalštaba. Po slavnosti se otvori razstava del tega inštituta od početka do danes. Novo poslopje vojnega inštituta stoji na Kalemegdanu ter je ena največjastnejših stavb Belgrade.

★ **Promet z brzovlaki zopet popola.** Zel. direkcija nam sporoča: S 1. marcem vozita zopet na progi Belgrad—Maribor brzovlaka št. 3 in 6. Brzovlak št. 3 odhaja iz Maribora ob 14.21 in prihaja v Belgrad ob 6.25. Brzovlak št. 6 odhaja iz Belgrade ob 23.15 in prihaja v Maribor ob 14.51.

★ **Temperatura.** Termometer je beležil včeraj sledečo minimalno temperaturo: v Ljubljani —0,06° C, v Mariboru —4° C, v Zagrebu —3° C, v Belgradu —1° C, v Splitu +7° C, v Sarajevu +1° C. Barometer je kazal v Ljubljani 758,7, v Mariboru 760,5, v Zagrebu 760,1, v Belgradu 757,0, v Splitu 749,8, v Sarajevu 755,4.

★ **Vreme.** V Ljubljani je včeraj dopoldne snežilo. Pihala je precej močna burja, ki pa ni bila tako strupena, kot smo jo bili nedavno deležni. Padavine (snega in dežja) je bilo 2,2 mm. V Mariboru je bilo oblačno, novega snega je padlo 0,3 mm. V Zagrebu so imeli tudi oblačno vreme, toda brez padavin. V Belgradu je precej močno snežilo. Padlo ga je 7 mm. V Splitu je bilo poloblačno, dežja je padlo 1 mm. V Sarajevu oblačno in sneg.

★ **Dušni pastirji za izseljence v Kanadi.** Ministrstvo za socialno politiko je ugodilo prošnji naših izseljencev v Kanadi in je izdalo dovoljenje, da odpotuje iz domovine v Kanado nekoliko rimsko-katoliških in pravoslavni duhovnikov. Kakor poroča naš izseljeniški komisariat v Zagrebu, odpotujeta zaenkrat v Kanado en katoliški in en pravoslavni duhovnik. Za potne stroške in naselitev bosta prejela prispevek iz izseljeniškega fonda, a tam ju bodo vzdrževali izseljenci sami. 2. t. m. odpotujeta v Regino v Kanadi gg. Mihael Popovič, predstojnik samostana »Sv. Romana« in katoliški duhovnik Zvonimir Mandurič.

★ **Izprememba zakonov in strokovne izkušnje.** Poštno ravnateljstvo opozarja vse uslužbence, da se bo pri državnih strokovnih izkušnjah glede na novo nastali položaj namesto ukinitve ustave izpraševal zakon o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi, ostali zakoni pa z izpodbijanimi in dopolnitvami, uzakonjenimi po 6. januarju 1929.

★ **Samouprava.** Izšla je 1. in 2. številka uradnega glasila »Samouprave« s sledečo vsebino: Zdravilišče na Golniku, Občina in gasilstvo, O napakah našega uradnega sloga, Tla kot občinska davščina, Občinske revizije in ugotovljeni nedostaki, dalje Odgovori na vprašanja in Razno. Številki so pridejani kot priloga razglasi in razpisi. Med temi opozarjamo zlasti na razpis mesta upravitelja oblastnega veleposredstva Ponoviče in na razpis službe sekundarja v javni bolnici v Ptujju dalje na razpis mariborskega oblastnega odbora glede 37 mest oblastnih cestarjev, na razpis službe pogodbenega uradnika kot ribarnega izvedenca pri ljubljanskem oblastnem odboru in končno na razpis službenih mest okrožnih zdravnikov v Mokronogu in v Ribnici. — Posamezne številke »Samouprave« se dobe pri ekonomatu oblastnega odbora. Cena po obsegu.

★ **Ustanove vdovam in sirotam državnih namencev.** Hranilni in posojilni konsorcij javnih namencev in vpokojencev v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5/1, razpisuje za leto 1929 iz sklada Ivana Rostana 15 ustanov po 300 Din za najbednejše vdove in sirote po državnih namenceh. Prošnje naj se pošljejo na upravni odbor konsorcija do 30. aprila 1929. Prosilke naj priložijo tudi obznanje ali občinskega urada potrjeno dokazilo, da so res ubožne, ali pa radi boleznih in onemoglosti nesposobne za pridobivanje.

★ **Led in naraščanje Save v Zagrebu.** V Zagrebu je Sava, ki je bila še v ponedeljek 20 cm pod normalo, narasla tekom torka in srede za 78 cm. Da bi voda prestopila bregove, se ni pri tem lahko naraščanju bati. Sava prinaša s seboj iz Slovenije manjše kose ledu. Resnejši pa je položaj pri Trnju, dalje od Zagreba, kjer so ledene plošče običajne v ožji strugi in ne morejo odplavati naprej. Kapičenje ledu v strugi drži vodo, trga bregove in dela škodo v savskih pristaniščih ter ogroža mlino. Vojstvo je tu v permanentni akciji. Z ekrazitom razstreljuje led in čisti strugo. Vlada je zagrebškemu velikemu županu dovolila 50.000 dinarjev za kritje stroškov, ki nastajajo pri čiščenju savske struge in odstranjevanju nevarnosti poplave.

★ **Zahvala.** Ob priliki moje 70. letnice rojstva in mojega gdu mi je došlo od vseh strani toliko čestitk, da mi je nemogoče vsakemu posebej izreči zahvalo. Zategadel je tem potom najlepše zahvalujem vsem za iskrene čestitke. — Matija Vidmar, trgovec v Zrečah.

★ **Praktični sadjar.** Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov za praktične sadjarje. Pojasnjena s 24 barvanimi prilogi in 92 slikami v tekstu. Priredil Martin Humek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 80 Din. Ta bogato ilustri-rana knjiga je namenjena sadjarjem in začetnikom, ki stremijo po napredku in iščejo praktičnih navodil in pojasnil v najvažnejših sadjarskih vprašanjih. Knjiga je velikega pomena za naše gospodarske smerne in važna za ono gospodarsko panogo, ki je pri nas večkrat zelo zanemarjena.

★ **Gospodinjstvo.** Spisala S. M. Ljivina Pur-gaj. Cena Din 40, vezana Din 60. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjiga nudi vse kar treba vedeti spretni in dobri gospodinjci. Vsaka gospodinja naj vzame knjigo pogosto v roke in pazi, da bo pri svojih gospodinskih opravilih uvaževala zlato nauke, ki jih knjiga podaja. Glavna poglavja iz knjige so: Lastnosti dobre gospodinjice, Običaja Stanovanje, Razsvetljava, Kurjava, Hrana, Mlekarnstvo, Vrtnarstvo, Perutninarstvo, Domače knjigovodstvo, Vzgoja v domači hiši in zdravstvo. To zadnje poglavje o zdravstvu je napisal dr. Fr. Dolšak.

Reševalci življenja in premoženja

Delovanje ljubljanskih gasilcev

So poklici, pred katerimi ima človek neko tiho spoštovanje, zavedajoč se, koliko poguma, lastne požrtvovalnosti in samozatajevanja je treba pri izvrševanju tega poklica. Gasilski poklic! Nikar se ne začudi cenjeni čitatelj v podeželskem trgu, češ, gasilstvo, to vendar ni poklic, to je le prostovoljno izvrševanje nalog posameznih društev. Ne prenašli se!

V Ljubljani imamo že več let poklicno gasilstvo in to še iz onih časov, ko je župan dr. Perič prevzel upravo naše mestne občine in je poleg mnogih dobrodelnih reform osnoval v Ljubljani tudi poklicno gasilstvo. Tisoči bolnikov in ponesrečencev, ki so jim poklicni gasilci in reševalci že nudili prvo pomoč in jih pravočasno odpremili v bolnišnico, je v srcu gotovo hvaležno tej lepi ustanovi.

Če govorimo že o gasilcih in reševalcih, moramo kar v začetku povedati, da je vsak izmed njih »smart fellow«, po domače pa »fejst fant«. Takole v sredi zime je bilo, ko je v enem dnevu gorelo v Ljubljani kar na treh krajih zaporedoma. Gasilci so sekali led, da so prišli do vode in nato pogasili ogenj. Nazadnje, prav ob 7 zvečer je bilo, pa se je odnekod vzel radoveden častnikar in vsakega gasilca posebej se izpraševal, kako je gorelo in kako so gasili. Komaj so se še dobro umili saj, že so morali odgovarjati na nešteta vprašanja. Niti nič nepotrepljivi niso bili, dasi bi menda vsak izmed njih šel raje gasit še četrti ogenj, kot pa da bi dajal odgovore na sitna častnikarjeva vprašanja.

Samo eden med njimi postane nepotrepljiv, če zagleda častnikarja. To je gasilski vodja g. Ivan Furlan. Že večkrat se mu je pripetilo, da je kak častnikar zapisal kaj, kar prav za prav ni bilo namenjeno njemu. In to si je g. Furlan zapomnil, zato pa sedaj zelo varčuje z besedami, kadar govori s kom od častopisja.

Ko ga je pa zadnjič obiskal naš poročevalec, je postal gospod naravnost radodaren z besedami. Ni čudal Bilanca gasilskega in reševalnega dela za leto 1928 je bila gotova in kdor jo sedaj le površno pogleda, mora takoj reči: »Klobuk dolje!

Leto 1928 je zelo pospešilo razvoj gasilstva v Ljubljani. Gasilska postaja se je zelo povečala, tako po osebju, kakor tudi po opre-mi, vzporedno z njo pa je tudi prostovoljno gasilno društvo doseglo enega svojih velikih ciljev: moderno motorno brizgalno.

Gasilska postaja je štela v začetku leta 1928 poleg poveljnika še 12 mož in dva telefonista. Tekom leta 1928 je mestni magistrat spoznal potrebo, da se to skromno število gasilcev poveča in je nastavljal še 10 mož. Skoro vsi gasilci in reševalci so izučeni v kakem poklicu. Večino med njimi imajo ključavničarji, zastopani pa so še šoferji, mizarji, čevljarji in dimnikarji. Na rešilni postaji velja geslo: Kar se le da, je treba doma napraviti.

Ni lahek gasilski poklic. Vsak gasilec je redno 48 ur v permanentni službi, prost je pa 24 ur. Kadar niso gasilci zaposleni pri gašenju požarov in reševanju ponesrečencev, delajo v delavnicah, vrše službo po raznih mestnih poslopih ali pa prisostvujejo strokovnim vajam, tečajem in predavanjem. Lani so tudi popravili stari rešilni avto in ga napravili uporabnega, povrhu tega pa so preizkusili vse hidrante v mestu.

Požari.

Lani je bilo za Ljubljano še dokaj srečno leto in ni bilo nobenega večjega požara. Kljub temu niso bili gasilci brez dela, saj so pogasili 6 srednje velikih požarov, 25 malih in 6 dimniških požarov. Z reševanjem pa so bili zaposleni pri treh nezgodah — reševali so namreč utopljenca iz vode. Kljub tej znatni zaposlenosti pa so naši vrli gasilci prisostvovali še 48 vajam in predavanjem.

Rešilne vožnje.

»Trara!«, znani zvok rešilnega avtomobila se je lani čul povprečno po trikrat na dan. Z rešilnim avtom in z rešilnim vozom so lani prepeljali v bolnišnico ali na dom skupno 2262 ranjencev in bolnikov iz Ljubljane, pa tudi z dežele. Rešilni avto sam je prepeljal 935 oseb, rešilni voz pa 1329 oseb.

Rešilna postaja je lani izročila mestni občini 74.750 Din za 294 voženj z rešilnim avtom in 14.140 Din za 299 voženj z rešilnim vozom. Mestno knjigovodstvo samo pa je prejelo še 156.535 za vožnje z rešilnim avtom in vozom. Skupno je lani rešilna postaja »zaslužila« za vožnjami 247.425 Din. Pripomniti pa moramo, da rešilna postaja ni nikako trgovinsko podjetje, kajti ta znesek še oddaleč ne krije vseh velikih stroškov za rešilno in gasilsko postajo.

Kako je lani napredovala rešilna postaja. Po dolgih prošnjah je rešilna postaja koncem lanskega leta prejela drugi rešilni avto, ki je bil že skrajno potreben. Avto je izdelek tvrdke Austro-Fiat. Ob priliki vseslo-vanskega gasilskega izleta v Pragi je kupila od tvrdke Rosenbacher v Linzu drsalni prt za reševanje ljudi iz ogroženih poslopij, dalje en Stankó aparat za gašenje gorečega bencina, 10 mask za ogenj in pline, 5 električnih svetilk, 300 metrov gasilskih cevi ter več drugega nujno potrebnega orodja za avto in gašenje.

Sedaj razpolaga mestna gasilska in reševalna postaja z eno motorno brizgalno, opremljeno z vsem potrebnim gasilnim orodjem, dalje z enim orodnim avtom za gašenje, z dve-

ma rešilnima avtomobiloma, enim osebnim avtom ter z dvema rešilnima vozovoma. Gasilska postaja ima dalje 1900 metrov gasilskih cevi in popolno opremo za 25 mož.

Kadar nastane požar.

Da si bo čitalec na jasnem, kako funkcionira rešilna postaja, vzemimo le en primer: V mestu prične goreti velika tovarna. Kdo iz tovarne hiti k telefonu in pokliče gasilce na pomoč. Na rešilni postaji zabrni telefonski zvo-nec. Telefonist, g. Kačar ali g. Kumelj, je v enem skoku pri telefonu: »Požar v tej tovarni!« Ni še odložil telefonskega zvonca, že z roko odpre signal: Po vsem Mestnem domu, v vseh delavnicah in gasilskih stanovanjih nastane močno zvonjenje. V dveh, treh sekundah je vsak gasilec na mestu, večna vrata Mestnega doma se odpro, ven pa zdrčita motorna brizgalna in orodni avto, na njih pa gasilci v polni opre-mi. Ves ta proces traja največ 50 sekund do 1 minute. Če so mestni gasilci prišli kdaj malo kasneje, ni bila njihova krivda, temveč v tem, da so bili pozno obveščeni.

Ko so poklicni gasilci že na mestu, udari na Gradu topovski strel in če je požar res velik, priletijo na pomoč še prostovoljni gasilci, ki vedno požrtvovalno vrše svojo prostovoljno si naloženo dolžnost.

Rešilna postaja deluje vedno točno, pa naj gre za požar, za reševanje ponesrečenih ali za prevoz bolnikov. Vse preteklo leto ni bilo nobene kritike delovanja rešilne postaje.

Eno veliko željo pa imajo naši reševalci življenja in premoženja: ko bi imeli dovolj prostora. Delavnice in spalnice so jim tesne; tesno so jim orodne šrambe in večkrat ponudijo tudi načelo Gasilski (= Mestni) dom — gasilec! Da, ko ne bi bilo te stanovanjske stiske. Sicer imajo gasilci tudi načrt prezidati dvorano v Mestnem domu, kamor bi preselili nekaj strank, da bi sami našli potreben prostor, toda izvesti bo to težko.

Tako živijo, delajo, rešujejo in snujejo velike načrte za prihodnost naši reševalci, varuhi življenja in premoženja.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nocoj imajo nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

Jubilej dela g. Šerjaka

Danes 1. marca praznuje g. Jernej Šer-jak, poslovodja galanterijskega oddelka tvrd-ke Ant. Krisper, 40 letnico, odkar je v službi pri imenovani tvrdki. Po trgovskih študijah l. 1882 je vstopil v učno dobo na Vrhniki v Jelovškovo trgovino in bil tam do leta 1889. K tvrdki Ant. Krisper je vstopil 1. marca leta 1889 kot trgovski sodruknik. Ko je lastnik tvrdke spoznal njegovo marljivost in sposobnost, ga je postavil za poslovodjo manufakturnega oddelka, kjer deluje v splošno zadovoljnost lastnikov še danes.

G. Jernej Šerjak, posestnik v Florijanski ulici, je znana osebnost v Ljubljani. Pripravljen je povsod pomagati in svetovati s svojimi bogatimi skušnjami. Pred vojno je bil dolgo let ljubljanski občinski svetnik. Pri prosvetnem društvu šentjakobskem že od ustanovitve deluje kot odbornik, oziroma sedaj že nad 10 let kot predsednik. Tudi na karitativnem polju ga ne manjka. V šentjakobski Vincencijevi konferenci je marljiv delavec. — Pod županovanjem pok. g. dr. Periča ga je imenoval občinski svet za častnega meščana našega stolnega mesta v znak zaslug, ki si jih je stekel s svojim javnim delom.

Ob njegovem 40 letnem jubileju dela za procvit tvrdke Ant. Krisper kakor tudi njegovega dela v korist splošnosti mu želimo: Naj mu Bog dodeli še mnogo zdravih let! Bog ga živi!

Redek jubilej zveste služkinje

Dne 1. marca praznuje Marija Černe 40 letnico, odkar je nepretrgoma kot kuharica v eni in isti službi. Rojena leta 1856, je vstopila v službo pri gospej Lenarčičevi na Vrhniki in bila na tem mestu od leta 1875 do smrti gospe Lenarčičeve. Odkod je vstopila 1. marca 1889 v službo pri dr. Vinku Gregoriču v Ljubljani, čigar soproga je hči gospe Lenarčičeve, tako da je takorekoč v eni in isti rodbini od leta 1875.

Kljub lepi starosti 73 let je še vedno čila in zdrava ter opravlja vse svoje posle kakor v mladih letih. Postala je pravi član rodbine. Zal, da je vedno manj takih slučajev. Vzrok leži gotovo v tem, da se niti vse gospodinje niti vse uslužbenke ne zavedajo svojih dolžnosti.

Kličemo vrli jublantanji: Še na mnoga leta! Čast pa tudi njeni gospodnji!

○ **Zemeljsko obličje se spreminja** tekom stoletij sicer malenkostno, vendar pa opazimo velike spremembe, ki so nastale na površini zemlje tekom tiscletij. Zato bo gotovo zanimalo slehernega posetnika prosvetnih večerov predavanje g. dr. V. Bohinca o tem predmetu.

Zlasti ker bodo pojasnjevale predavanje številne skioptične slike posnete po naravi. Predavanje bo danes zvečer ob 8. v beli dvorani Uniona.

○ **Normalen promet.** Plazovi na progah so včeraj popolnoma ponehali in vozijo prav vsi vlaki redno ter brez večjih zamud. Le nočni Orient-Simplon-ekspres je imel včeraj triurno zamudo, jutranji belgrajski brzovlak pa je imel zamude eno uro in pol. Poplav dosedaj na progah v Sloveniji še ni bilo.

○ **Pričetek pouka v Šiški.** Včeraj nam je sporočil prosvetni oddelek mestnega magistrata, da prične pouk na šolah v Spodnji Šiški (Ljubljana VII) danes, dne 1. marca.

○ **Kdo je utopljenec?** Blizu Fužin je Ljubljana že večkrat naplavila kakšnega utopljenca, skoro vse pa na istem mestu, na tako zvanih Grabljah. Včeraj jutraj ob 8 so ljudje našli tam zopet truplo neznanega človeka, ki ga je naplavila voda. O najdbi je bila obveščena orožniška postaja, ki je ugotovila, da je truplo ležalo že najmanj mesec dni v vodi. Neznancu je bilo okrog 40 do 50 let in je bil velike, močne postave, debelega vratu in okroglega obraza. Brke je imel rjave in dolge, bil je malo plešast in oblečen v črno ponošeno suknjo. Hlače, telovnik in suknjič so mu bili iz črnege žameta. Na nogah je imel čevlje iz boks usnja in na zadržo. Pri njem so našli en bel žepni robec, obrobjen z modrimi rižami in monogramom P. V. V telovniku je imel srebrno žepno uro in srebrno verižico z debelimi členki. V črni usnjati denarnici je imel dva bankovca po 10 Din nove izdaje ter en listek z napisom: »Mohar, Leban, Bojana 444. Dne 5. I. 1929«, en ključ in žepni nož. Oblasti sedaj poizvedujejo, kdo bi bil neznan mrtvec. Po vsem videzu sodeč bi bil kak potnik. Ni pa še jasno, ali gre za samoumor ali za nesrečo.

○ **Snežna plast meri** v Ljubljani le še 13 cm in 2 mm.

○ **Mišičeva cesta** v Ljubljani je zelo zanemarjena, dasi ima velik promet. Tam hodi dnevno veliko mladine v trgovsko šolo, vojaki iz vojašnice kralja Petra. Sneg ni bil odkidan in voda teče v potokih. Ena stran hodnika sploh ni bila preorana. Sneg se tali, kanalizacija je pomanjkljiva in talna voda teče po hodnikih in cesti. Prosimo odpomoči!

○ **Československa Obec** v Ljubljani. Valná hromada koná se v soboto, dne 2. března 1929 o osmé večer v restaurci Zvezda. Účast všech členů nutná.

○ **Umrli so v Ljubljani** v času od 28. do 28. februarja: Jožef Majer, mestni revež, 81 let, Japljeva ulica 2; Vera Ignjatov, hči elektromonterja, 1 leto, Masarykova cesta, baraka; Herman Masnak, sin delavca, 5 mesecev, Aljaževa cesta 8; Ivan Poljšak, trgovec in gostilničar, 54 let, Jesenice (Ljubiše); Franc Zagradnik, strojevodja državnih železnic, 52 let, Lepodvorska ulica 81; Marija Kaplja, zasebnica, 69 let, Zaloška cesta 11; Karl Hammann, trgovec in posestnik, 83 let, Mestni trg 8; Franc Papis, zavarovalni uradnik v pokajo, 54 let, Knezova ulica 39. — V bolnišnici so v istem času umrli: Amalija Škoda, hči zasebnice, 1 mesec, Trbovlje 78; Marija Vrhovec, žena krojaškega mojstra, 33 let, Dravljice 102; Antonija Homovec, žena mizarjskega pomočnika, 35 let, Bežigrad III-3; Elizabeta Arhar, služkinja, 21 let; Marija Černe, žena hranilničnega višjega knjigovodje, 56 let, Grahišče 10; Jožef Mrak, posestnik, 44 let, Viš 21; Vilma Šeruga, žena posestnika, 40 let, Veščica 54; Vera Gorenec, hči železničarja, 1 mesec, Lipičeva ulica; Marija Japelj, mestna uboga, 68 let, Crna vas 28; Marija Vrhovnik, kuharica, 49 let, Mekinje pri Kamniku; Marija Drnovšek, žena instalaterja, 61 let, Kladezna ulica 18.

○ **AUTO-PROMET.** Slavnemu občinstvu naznanjam, da otvorim z današnjim dnem redni avtobusni promet na progi Ljubljana — Zg. Šiška — Dravljice — Dolnice. Postajališče je pred gostilno Figeve. Odhod vsako uro od 7 do 20. — Se priporoča: M. Babnik.

○ **UDRUŽENJE JUGOSLOVENSkih IN-ZENJERJEV IN ARHITEKTOV — SEKCIJA LJUBLJANA** ima v petek, dne 1. marca 1929 ob 20 v restauraciji »Zvezda« v Ljubljani prijateljski večer za svoje člane, njih rodbine in vpeljane goste.

Maribor

Gradbeni načrti v letu 1929

Novo poštno in carinsko poslopje.

Naš mariborski urednik se je oglasil pri šefu mestnega gradbenega urada g. nadstvetniku Černetu ter ga prosil za razgovor glede gradbenega programa mestne občine v letu 1929. Iz razgovora povzamemo naslednje misli.

Gradbena akcija mestne občine v tekočem letu ni zamišljena v tako širokem obsegu kakor lansko leto, ker ni za izvedbo takšne akcije dovolj sredstev na razpolago. Od zgradb, ki se bodo postavile v letošnji gradbeni sezoni, so najbolj omembe vredne novo poštno in carinsko poslopje na mariborskem glavnem kolodvoru, novo moderno kopalnice ob Kopališki, Marijini in Frančiškanski ulici ter kopalnice na Felberjevem otoku.

Na Aleksandrovi cesti na prostoru med kolodvorskim poslopjem in Scherbaumovo hišo bo stala velika, impozantna dvonadstropna stavba, ki bo merila po dolžini 119 metrov. Po načrtih, ki so že gotovi in ki jih je izdelal mestni gradbeni urad, bodo nastanjeni v tem poslopiju s sedeči uradi: izmenična pošta, pošta 2 v Mariboru, carinska pošta, carina, obmejna policija ter posamezni oddelki železniške uprave, kakor prometni urad itd. Ob Einspielerjevi ulici pa se bo gradilo trnadstropno carinsko poslopje. Celokupni gradbeni stroški za obe stavbi so proračunani na 17.000.000 Din in sicer pride na samo stavbo poštnega poslopja 5 milijonov Din, na gradbo carinskih stavb ob Aleksandrovi cesti in Einspielerjevi ulici 10 milijonov Din; razen tega pa bo stalo tlačenje v predkolodvorskem delu Aleksandrove ceste okoli 2.500.000 Din. H kritju gradbenih stroškov je pripravljeno prispevati poštno ministrstvo 5 milijonov Din, ostalih 12.000.000 Din pa pojde iz kladrinskega fonda.

Razentega pa bo v obeh zgradbah 41 stanovanj in sicer 23 stanovanj v poslopiju na Aleksandrovi cesti, 18 pa v poslopiju ob Einspielerjevi ulici. Za namene izmenične pošte ob Aleksandrovi cesti šest dvosobnih ter dvojne enosobnih stanovanj; v

Dijaški Orel v Ljubljani
uprizori v nedeljo dne 3. marca
ob pol 17. uri igro

„DEKLE Z BISERI“
v Rokodelskem domu

delu poslojpa, ki je določen za uradne prostore kolodvorske pošte, bo eno trisobno ter dve dvosobni stanovanj; v delu za carinsko pošto in carino pa bodo v prvem nadstropju 4 stanovanja, v drugem nadstropju 8 stanovanj. V carinskem poslojpu bo Einspielerjevi ulici bo 16 dvosobnih ter dve enosobnih stanovanj.

V torek, dne 19. februarja t. l. se je vršila na magistratu anketa vseh pri gradnji omenjenih poslojpih prizadetih faktorjev. Na anketi se je glede vseh vprašanih ter gradbenih načrtov dosegel popoln sporazum. Sedaj so v teku tozadevna pogajanja s fin. ministarstvom ter se bo po zaključku teh pogajanj ter z nastopom lepšega vremena takoj pričelo z gradnjo obeh poslojpih.

Slavnostno akademijo priredi v nedeljo, dne 3. marca Katoliška omladina v Mladinskem domu. Na sporedu so poleg slavnostnega govora razne deklaracije in glasbene točke. Sodelujeta pri akademiji društveni tamburaški zbor ter godba na pihala. Akademija prične ob pol 17 in se ponovi ob 19.

Drugi ob 20 nastopi v veliki kazinski dvorani češki veleposlanec Jaroslav Kocijan. Spremlja ga klavirski virtuos Oldrich Kreda. Na sporedu so skladbe Mendelsohn, Suk, Chansson, Novak ter slovi fantazija Carmen od Sarasate.

Oblastni komisar dr. J. Leskovic je odpotoval po uradnih poslih v Belgrad in do nadaljnjega ne sprejema strank.

Na 2. drž. dekl. meščanski šoli prične spet redni pouk v ponedeljek, dne 4. marca t. l.

Mariborčanom! Mestni magistrat razglašajo: Ker je nastopilo toplejšje vreme, se je izdala čaja pomanjkanje irpečemu prebivalstvu mesta Maribora začasno ukinita. Pri tej priliki se izreka vsem onim, ki so s svojimi darovi omogočili dobrodelno akcijo, najtoplejša zahvala s pripombo, da se bodo vporabili vsi prispevki v korist siromašnemu mestnemu prebivalstvu.

Smrtna kosa. Umrla sta: Stare Olga, vdova po generalštabnem zdravniku, stara 67 let. Pokopana bo v lastni grobnici na pokopališču pri Svetem Križu v Ljubljani. — Frass Anton, šolski svetnik v pokopju. Pogreb jutri popoldne na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Iz mestnega avtobusnega prometa. Vodstvo mestnega avtobusnega prometa bo v kratkem razpisalo prodajo nekaterih avtobusnih vozil Chevroletove znamke. Mesto njih se bodo navajali avtobusi znamke AF (Austrofiat), ker so leti za vpoštev prihajajoče proge mestnega avtobusnega prometa primernejši ter uporabnejši.

Ljubljanski akademiki pridejo v Maribor. Odlično izvežbani ljubljanski akademiki pevski zbor, ki ga s poštvalnostjo in glasbeno rutino vodi že peto leto skladatelj Fr. Marolt, prispe koncem marca oziroma začetkom aprila v Maribor in nastopi v veliki unioionski dvorani s peštrm ter novo nastudiranim koncertnim programom. Naše mariborske čitatelje opozarjamo že sedaj na ta izredni glasbeni dogodek. Saj je Mariborčanom zadnji nastop omenjenega pevskega zbora v Mariboru še prav v lepem spominu.

Lasnikom motornih vozil. Ker se je ugo-

tovalo, da ima mnogo motornih vozil razbite in pokvarjene ali celo razbite evidenčne tablice tako, da stražniki ne morejo čitati števil ter razločiti barv, se opozarjajo vse lastniki motornih vozil, da je treba poškodovane tablice izmenjati z novimi. Tozadevne prošnje je treba vložiti pri pristojnem oblastvu najkasneje do 20. marca.

Celje

Cerkveni koncert našega pevskega zbora. Pevski zbor Kat. prosvetnega društva v Celju pripravila za mesec maj koncert cerkvenih pesmi. Pevske vaje bodo vsak petek in vsako soboto ob 8 zvečer v I. nadstropju Orlovskega doma.

Prihodnji prosvetni večer, ki se vrši v ponedeljek dne 4. marca v telovadnici Orlovskega doma, bo posvečen umetnosti našega slovenskega Sloveka. Kustos narodnega muzeja v Ljubljani g. dr. Stanko Vurnik, ki je širši javnosti znan po svojih duhovitih umetniških zlasti še glasbenih kritikah, bo predaval s pomočjo sklopičnih slik o ljudski slovenski umetnosti. Vstopnice si blagovolite nabaviti v predprodaji v Ljudski knjižnici na Cankarjevi cesti.

Za bedne in gladujoče je izročila delikatesna trgovina Franjo Stegu v Celju, Dečkov trg 3, podružnici »Slovenec« v Celju 15 kg moke, 15 kg koruznega zdroba in 1.70 kg suhe slanin. Plemeniti dobrotnici izrekamo v imenu trpečih iskreno zahvalo Upamo, da najde obilo posnemalcev.

Ob ta pošta! Včeraj je prešla Ljudska pošiljica v Celju pismo iz Maribora, ki zasluži vso pozornost Pismo je bilo v Mariboru oddano že 23. februarja Nekdo je prečrta v latinici pisano »Celje« in isto zapisal v cirilici. Nato pa je prišel še neki tretji ki je zopet z rdečim svinčnikom zapisal v latinici »Celje« in zraven se pripombo, da je Celje v Sloveniji. Pismo je seveda primerno dolgemu potovanju prišlo dostojno zmečkano v roke naslovniku.

Letni živinski in kramarski sejem se vrši v Celju prvo soboto po sredi posta t. j. dne 9. marca 1929.

Umrla sta v Celju: Dne 25. februarja povsod poznani mesarski mojster Ivan Lapornik v starosti 35 let. Zapušča vdovo in dvoje otrok — Dne 28. febr. je umrl Henrik Sager, znana celjska pojava, star 75 let.

Uradni dan zbornice za TOI za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljni okolici, da uraduje referent Zbornice v torek, dne 5. marca od 8. do 12 predpoldne v ravateljki sobi Prevozne družbe d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki že kako pojasnilo ali svet v zadevah, ki jih zastopa Zbornica, se vljudno vabijo, da se zglase pri njem v določenem času.

Na srcu in živčno belnim priporočamo našo Kofeina prosto praženo kavo.

Sveže čajno maslo in pristne kranjske klobase stalno v zalogi. — ANTON FAZARINC, CELJE.

Gospodarstvo

Dr. Milan Lazarevič:

Naša trgovinska politika

(iz razgovora.)

Posetili smo g. dr. Milana Lazareviča, ki ima v trgovinskem ministru na ogo, da pripravljajo trgovinske pogodbe. Zastavili smo mu tri vprašanja oz. prošnje: Naj nam da kratak pregled stanja naših trgovinskih pogodb z državami, ki predstavljajo naš glavni izvozni trg; s katerimi državami jih nameravamo v kratkem skleniti in kakšen efekt se pričakuje za naš izvoz. Dr. Milan Lazarevič je odgovoril:

»V naši zunanji trgovini se pojavljajo v izvozu po vrstnem redu te države: Italija, Avstrija, Češkoslovaška, Nemčija, Grčija, Madjarska, Svica, Francija in Anglija. Ostale države sodelujejo pri našem izvozu izpod 1%. Skoro polovica našega izvoza gre v Avstrijo in Italijo.

V Italijo izvažamo v glavnem: pšenico, koruzo, oves, sveže in suhe slive, suhe višnje, surovine za zdravila, konje, goveda, perutnino, telečje in svinjsko meso, jajca, les, moko, vino, premo, alkohol, hrastov ekstrakt, kalijev cijanamid, surovo svilo, papir, cink itd. Naša trgovinska bilanca z Italijo je stalno aktivna. Pogodbo z Italijo smo sklenili 1. 1924. Tarifni del pogodbe pa je stopil v veljavo šele s sprejetjem netunskih konvencij lani.

Drugi naš izvozni trg je Avstrija. V glavnem izvažamo v Avstrijo isto blago kot v Italijo, razen tega pa še sveže ribe, konopljico, kože, grozdje, salame, svinje, jabolka. Z Avstrijo smo sklenili 1. 1925 tarifno pogodbo, ki je bila lani spremenjena. S tem naknadnim sporazumom, ki je stopil v veljavo 10. januarja, smo pristali na povišanje avstrijskih uvoznih carin na gotove pozicije in živino, povišali pa smo našo uvozno carino na celo vrsto avstrijskih proizvodov, ki niso bili v stanju, da prenašajo neorazumno močno konkurenco tuje industrije. V Avstrijo prevladuje izvoz boljše vrste goveda medtem ko srednjo kvaliteto izvažamo v Italijo, majhno pa skozi Solun. Z naknadnim sporazumom je ukinjena avstrijska uvozna carina na debele svinje, na sveže slive in na suhe slive v zabojih nad 50 kg. Znižana je prejšnja carina na pšenico, rž, oves, sveže grozdje, jabolka, grašek itd. Posebno je važno, da je s tem sporazumom znižana avstrijska uvozna carina na težke zaklane svinje in da je omogočen izvoz svinj manganške pasme izpod 60 kg teže. Naša trgov. bilanca z Avstrijo je aktivna.

V Češkoslovaško izvažamo v glavnem isto blago kot v Avstrijo, razen tega pa še amonijakno sodo in železno rudo. S Češkoslovaško imamo pogodbo iz 1. 1920 z medsebojno največjo ugodnostjo, toda brez tarifnega dela. Novembra prejšnje leto je bil podpisan v Pragi splošni del nove pogodbe, ki se ni ratificiral. Do tarifnega dela ni prišlo radi odpora čeških agrarcev. Sklenitev tarifnega dela bi bila brez dvoma v obojestransko korist tudi v političnem oziru in bi zmanjšala našo pasivo do CSR.

Nemčija je glavni konsument izvoza naših sliv. Isto velja za hmelj, surove kože in surovi baker. Razen tega je Nemčija važen uvoznik našega lesa, perutnine, konopljice in drugih industrijskih surovin. Pogodba z Nemčijo je bila sklenjena meseca oktobra 1927. Tarifni del te pogodbe je bil dopolnjen z naknadnim sporazumom preteklega oktobra v Pragi. Z ozirom na vedno bolj intenzivne zveze z Nemčijo pa je gotovo, da se bo tarifni del pogodbe znatno razširil. Naša trgovinska bilanca z Nemčijo je pasivna. Razlog je tudi v tem, ker Nemčija pod pritiskom aerarcev ni pristala na sklenitev veterinarske konvencije, ki naj bi osigurala nemoten izvoz naše živine v živem in zaklanem stanju. (Dalje.)

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Na večerajšnjem občnem zboru zavoda podano poročilo za 1928 kaže zopet ugoden razvoj v tem letu. Poročilo zavoda je vzorno sestavljeno in lepa slika gospodarstva v letu 1928.

Čeprav je promet narastel, je dobiček ostal na prejšnji višini, to pa radi tega, ker je bilo vedno treba skrbeti za mobilnost zavoda pri sedanjih razmerah na denarnem trgu. Tudi so se zaslužki v bančnem poslovanju sploh znižali. Podjetja v konkretnu zavoda večinoma prav dobro uspevajo in izkazujejo za 1928 ugodne poslovne rezultate.

Promet je narastel od 27.9 na 28.7 milijarde. Bilanca izkazuje tele postavke (v milj., v oklenajih podatki za 1927): A. Aktivna: blagajna 22.3 (27.1), menice 68 (58), vrednostni papirji 6.1 (4.2), knjzore, računi 13.8 (13.3), realitete 1.2 (1.2), dolžniki: banke 190.5 (220.7), ostali 167.9 (137.2); pasiva: glavnica in rezervni fond 25 (23.6), hranilne vloge 59.5 (54.8), upniki 381.5 (379.5), čisti dobiček 3.4 (3.4). Bilančna vsota je narasla od 461.8 na 470 milj.

Donos je ostal v glavnem isti: 9.3 (9.3) milj. Tudi stroški so ostali v glavnem neizpremenjeni. Vse te številke kažejo solidnost zavoda, ki uživa velik ugled v našem gospodarstvu.

Z letošnjo dotacijo doseže rezervni fond že 13.9 milj. pri kapitalu 12.5 milj. Faktor za 1927 tako znaša tudi za 1928 dividenda zopet 10%.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen ves dandanj upravni svet.

Občni zbor gremija trgovcev v Kamniku

V nedeljo dne 24. t. m. se je vršil v Kamniku občni zbor gremija za kamniški okraj, ki so ga v prav lepem številu posetili gremijski člani. Zborovanju je predsedoval gremijski načelnik g. Anton Stergar in podal prav zanimivo poslovno poročilo. Iz katerega je razvidno, da je gremij pazno čval trgovske interese svojega okoliša. Posvetil je temeljito pažnjo vprašanju točilnih pravice, ohraniti merotkusnega urada v Kamniku, uvedbi direktne telefonske zveze z Ljubljano in interurbanske, dosegl za mesto Kamnik pet novih živinskih sejmov. Nadalje si je gremij prizadeval, da se čimprej oživotvori cestna zveza Kamnik — Podvoljčevje — Luče, ki bi bila za krajevni promet od velike važnosti, in razširi skladišče in rampa na kolodvoru v Domžalah, ki je v interesu ugodnega trgovskega razmaha nujno potrebna. Kamniški okraj je po večini kmetijski in glavni vir dohodkov prebivalstva tvori živina, les in produkcija apna, pa je bilo zato v interesu nemotenega izvoza pri lanskoletnem jesenskem katastrofalnem pomanjkanju vagonov prepotrebno intervenirati za točno in večjo dostavo vagonov, kar se je gremiju tudi v večini slučajev posrečilo. Gremij je nadalje interveniral v zadevi monopolne prodaje soli, ureditve odpranja in zapiranja trgovin in sploh posvečal vsem aktualnim trgovskim vprašanjem temeljito blago. Gremij šteje 425 članov. V minulem poslovnem letu je bilo gremiju prijavljenih 56 trgovin, odjavljenih pa je bilo 66 trgovskih obratov.

Nadalje je bilo gremiju prijavljenih 11 učencev in 23. učenec, skupno 34, oproščenih pa je bilo 14 učencev in 17 učenec, skupno 31; od teh obiskujejo 4 obrtno-nadaljevalno šolo v Domžalah. Gremijalno-nadaljevalno šolo v Kamniku pa je posejalo 12 učencev (8 vajencev in 4 vajenke), in so jo večinoma dovršili s dobrim uspehom. Do občnega zbora je bilo gremiju prijavljenih 17 pomočnikov, 20 pomočnic, 2 kontoristinj, 1 skladiščnik, 2 nakupovalca lesa, 31 učenec in 36 učenec.

Nato je poročal tajnik Zveze trgovskih gremijev g. Anton Podgoršek o davčnih prijavah glede nove pridobitine in o delovanju Zveze. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za načelnika gosp. Stergar.

Borza

Dne 28. februarja 1929.

DENAR

Devizni promet je bil danes srednji. Zaključeno so bile le 4 devize: od teh je dala Narodna banka Curib in Prago, privatno blago pa je bilo zaključeno v devizah Newyork in Trst. V tečajih je omeniti oslabitev Prage.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

28. februarja 1929

	povpraš.	pon.	»reda«	sr. 27 II.
Amsterdam	—	2282.25	—	—
Berlin	—	1352.25	—	1352.—
Bruselj	—	791.50	—	—
Budimpešta	—	993.50	—	—
Curib	1094.40	1197.40	1195.90	1093.90
Dunaj	—	801.10	—	801.10
London	—	276.53	—	—
Newyork	56.76	56.90	56.86	56.86
Pariz	—	222.57	—	—
Praga	168.32	169.12	168.72	168.93
Trst	297.20	299.20	298.20	298.20

Zagreb. Amsterdam 2270.25—2285.25, Berlin 1351—1354, Budimpešta 992—995, Curib 1094.40—1097.40, Dunaj 799.58—802.58, London 276.13—276.93, Newyork 56.76—56.96, Pariz 221.56—223.56, Praga 168.32—169.12, Trst 297.30—299.30.

Belgrad. Berlin 1351.5—1354.5, Budimpešta 992—995, Curib 1094.40—1097.40, Dunaj 799.60—802.60, London 276.13—276.93, Newyork 56.76—56.96, Pariz 221.57—223.57, Praga 168.32—169.12, Trst 297.37—299.37.

Curib, Belgrad 9.12, Berlin 123.39, Budimpešta 90.625, Bukarešt 3.09625, Dunaj 73.05, London 25.235, Newyork 519.95, Pariz 20.30875, Praga 15.42, Trst 27.23, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 79.15.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.485, (valuta) 12.45, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna, 125 den., Praštrediona 930 den., Kred. zavod 175 d., Strojne 68, Vevše 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 50 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda sr. 427.50—428 (427—427.50), kasa 427—428, termini: 3. 430—432 (431), 4. 434—435 (434—435—434.50), 5. 436.50—439, 12. 460—462, 7% invest. pos. 90.50—91, agrari 54.50—55 (55). Bančni pap.: Hipo 55.75—56 (55.50—55.75), Poljo st. 17.25—17.50 (17.50), n. 15.75—16.50, Kred. 93 den., Jugo 93.50—94 (93.50—94), Lj. kred. 125 den., Medjun. 57.50 den., Praštred. 930 den., Srpska 154 den., Zem. 130—135.

Belgrad. Narodna banka 7400, Izvozna banka 680, Belgr. zadruza 7000, 7% invest. pos. 90.50—91.50, agrari 53.50—55, vojna škoda 426—428, 3. 431.50, 4. 436.50, 12. 462—462.50.

Žito

Danes je bil žitni trg povsem neizpremenjen. Prometa je bilo zelo malo. Cene so ostale za vse proizvode iste, vendar ni ne ponudbe ne povpraševanja. Inozemska tržišča so slaba, težaji beležijo zlasti v Chicagu znatnejše padce tako za promptno kakor tudi terminsko blago. Pri nas izgleda, da bo kupčija nekaj dni počivala, to pa radi prehoda od stare na novo tovarniško tarifo.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov post. plač. 30 dni, dobava prompt): pšenica 68 kg 2% 305—307.50, marec 310—312.50, april 315 do 320, maj 322.50—325, koruza ameriška 345, bč času primerno suha 310—312.50, sorlička 50% rži in 50% pšenice, fko Domžale 285—290, moka 0 g v. g. bl. fko Ljubljana, plač. po prejemu 420—425.

Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Tendence čvrsta. Novi Sad, Pšenica 68. 245—247.50, par. Vršac 240—242.50, sr. 247.50—250, oves 68. 247.50—252.50, koruza 68. 260—265, 3. 267.50—270, sr. 260—265, 5. 280—285, ječmen 255—260, pol. 270—280, moka 0g 342.50—352.50, št. 2 322.50—332.50, št. 5 302.50—312.50, št. 6 277.50—282.50, št. 7 262.50—267.50, št. 8 207.50—217.50, otrobi 68. 182.50—187.50, sr. 182.50—187.50. Promet: 14 v. g. pšenice, 2 ovs, 4 koruze, 9 moka, 1 otrobov.

Budimpešta. Tendence omahujoča. Pšenica marec 25.02—25.05, zaklj. 25.05—25.05, maj 25.88—25.89, zaklj. 25.88—25.89, oktober 26.47—26.49, zaključek 26.48—26.49, rž marec 23.19, oktober 24.20—24.22, zaklj. 24.22—24.24, koruza maj 28.90—28.98, zaklj. 28.98—28.98, julij 28.80—28.85, zaklj. 28.87—28.89.

Les

Pri zadnjih dveh licitacijah hrastovih debel dne 25. in 26. februarja v Draganicah je bila kupna cena za 72.5, oz. 44% višja kakor izkladen cena. Na ljubljanski borzi je bilo zaključenih 6 v. g. drv. Tendence neizpremenjena.

Hmelj

Alzaško hmeljsko poročilo. Strasbourg, 25. februarja. — Radi neizpremenjenosti mirnega položaja se polasta nekaterih hmeljarjev nervoznost in ti ponujajo blago že po 200 do 250 frankov za 50 kg, t. j. 6.60 do 8.80 Din za kg, vagon Zalec. Po teh cenah je prejšnji teden kakih 200 stovov jugoslovanskega blaga v druge roke. — Lani ob tem času se je plačevala trikrat višja cena, kljub večjim zalogam! — Edinole zgodnje in vroče poletje, ali upanje nanj, se lahko reši položaj. Vsem postaja jasno, da je preveč hmelja na trgu in edina od pomoči temu je za prihodnje leto, da se vsi slabši nasadi opustijo in da se sploh gojenje hmelja zelo omeji. — J. Lavrič.

Dopisi

Žužemberk

26. februarja smo spremlili k večjemu počitku na domače pokopališče sodnega nadodiciarja v pokopju g. Ivana Jeršeta, ki je nad 25 let vodil zemljiško knjigo pri tukajšnjem okr. sodišču. Kako priljubljen je bil moč pri našem ljudstvu, je pričel njegov veličasten pogreb. Kljub slabi poti so prišli ljudje iz oddaljenih vasi in občin, da se izkazali še enkrat svojo hvaležnost moči, ki je s svojimi doberhotnimi nasveti tisočim prihranil obilo stroškov, potov in skrbi. Naj mu bo Vsemogočni v nebesih obilen plačnik!

Slovenska Krajina

Murska Sobota. V nedeljo, dne 24. t. m. se je končal tukaj prvi gospodinjinski tečaj v Slovenski Krajini. Tečaj je vodila strokovna učiteljica Sonja Schwarzova in ga je obiskovalo 11 tečajnic, večinoma iz okolice. Trajal je 3 mesece in sicer vsako sredo in soboto. Predavali so tudi gg. prof. Sever in Presker ter živinozdravnik dr. Serbec, zdravnik dr. Brandier in kaplan g. Bakan. Tečaj je zelo dobro uspel. Prihodnje leto se bo tečaj nadaljeval.

Ptuj

Mestno gledališče. V petek, 1. marca gostujejo Mariborčani z nad vse ljubko in zabavno opereto »Na cesaričino povelje«. Opozarjamo zlasti na ljubko otroško sceno, ki navadno gane publiko do solz.

Zagorje ob Savi

Na občnem zboru Kola jugoslov. sester, ki se je vršil 24. februarja je bil izvoljen soglasno stari odbor. Predsednica ga. M. Birol ova, podpredsednica ga. St. Korbarjeva, tajnica gna. Z. Vrščaj, blagajničarka gna. V. Kneisel, gospodinja gna A. Oholer. Spopnil se je odbor s tremi novimi članicami: gg. Jelo Likarjevo, Cir. Helmichovo in M. Lipovakovo. — Občnemu zboru je prisostvoval tudi okrajni glavar g. vladni svetnik Podboj, ki je v imenu okraja izrekel društvu zahvalo za poštvalno delo, posebej še za sprejem westfalskih otrok v poletno bivanje ter prosil, naj se društvu tudi v teh težkih časih odzove pozivu vel. župana pri pomožni akciji za lajšanje bede povzročne pri strašni zimi. — Kot poslednja točka občnega zbora je bila predavanje gne. A. Vodelove, predsednice Ženskega pokreta: »O socialni zaščiti mladine«, kateremu so navzoče pozorno sledile.

Prireditve in društvene vesti

O violinskem virtuozu Jaroslavu Kocijanu, ki koncertira v ponedeljek, dne 4. marca t. l., piše Berlinerzeitung am Mittag, da stoji Jaroslav Kocijan v prvi vrsti največjih violinskih virtuozov. Pravi, da je njegov ton, katerega izvajlja svojemu instrumentu, tako nepopisno velik in globok, da se vsakemu vtisne v nepozabljiv spomin. Njegov koncert se vrši v ponedeljek, dne 4. marca v veliki dvorani hotela Union. Vstopnice v Matični knjižarni. Katoliško prosvetno društvo Grosuplje v pripori v nedeljo 3. marca ob 3 popoldne in 8 zvečer v Gaslinem domu kmetstvo žaloigro »Užitkarje«. — Vabimo vse, da posejijo krasno igro! Ker je čisti dobiček namenjen za domačo cerkev, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Klub Korošcev v Ljubljani priredi v soboto 2. marca Janežičev večer v salonu hotela Lloyd ob 8. Predaval bo dr. Ivan Grafenauer, profesor v Ljubljani. Pridejte vsi!

Dobrovoljci. Občni zbor okrožne zveze dobrovoljcev v Mariboru se bo vršil v nedeljo 3. marca ob 10 v Narodnem domu.

Sport

SOVRAZNIK POKLICNEGA SPORTA.

Predsednika Francoske plav. zveze, Drignyja, ki je bil svoj čas zelo uspešen plavac in prvovrsten igralec rugbyja, so vprašali, kaj misli o poklicnem sportu. Izjavil je, da je velik njegov nasprotnik. »Sovražim vsak poklicni sport, ker pominja čisto sportno idejo na nižnjo senzacionalnega izgrokaza. Vse moje stremiljenje gre za tem, da očistim vrste amaterov profesionalizma ter da jih obvarujem pred njim. Sicer je med prav velikimi prvaki nekaj prikritih profesionalov, a to so izjeme, ki jih dobiš povsod.«

IZ AMERIKE.

Ko je Wide v Ameriki prvič startal, so hoteli prireditelji nuditi svojim 4000 gledavcem še kaj drugega, ne samo »letečega švedskega učitelja«. Zato je teklen razen njega še olimpijci Barbutti po dirkališču, na 400 m; ni teklen preveč hitro, a Amerikanec je bila sprememba všeč in so mu zelo ploskali.

V Ameriki je vse v luči statistike. Med znanimi kanadskimi igralci hokeja na ledu koraka na čelu Woters. Je yrtar. Od 675 strelcov, oddanih v 16 igrah na vrata, ki jih je on branil, jih je prišlo samo 16 skoz. Torej je zabil pri 16 igrah prehod 659 strelom ali 97.6 odstotkom vseh oddanih napadov. Vse to v Ameriki vestno registrirajo.

NAJBOLJŠI ZASTOPNIKI AMERISKE LAHKE ATLETIKE.

Ne bo dolgo, in lahkoatletika sežija se bo pričela. Amerikancem ni treba na to čakati, v Kaliforniji morejo gojiti lahko atletiko tudi pozimi. Ameriška Amaterska Atletska zveza priobči vsako leto seznam takozvanih »vseameriških moštvev«. To ni seznam deželnih prvakov ali rekorderjev, temveč onih atletov, ki jih moremo na podlagi njih

Sveta življenje in vrvenje

Kakšno šolo si želi modern študent?

V berlinskih listih je vprašanje o razmerju med šolo in študentom trajno na dnevnem redu. »Berl. Tageblatt« je te dni zopet priobčil več tostvarnih izjav iz dijaških vrst. Ena se zdi posebno zrela in značilna. Višji gimnazijec-abiturient piše:

»Zalostna bilanca! Uspeh približno 1000 francoskih, 12 angleških in 2000 latinskih ur

danje materialistične dobe hoče delati le v dosego čisto določenega življenjskega cilja.

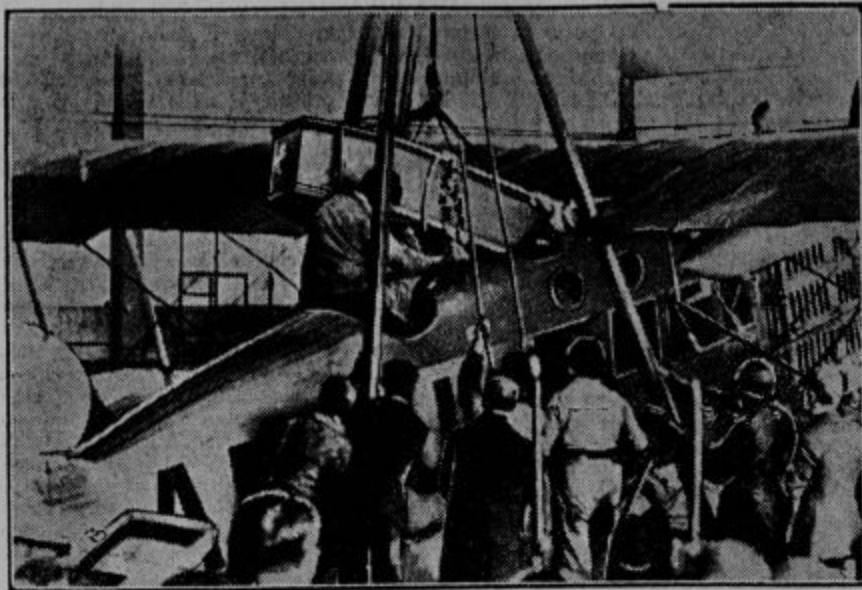
Od 3. razreda nižje srednje šole naj bi si smel učenec sam ali pa s pomočjo staršev izbrati šolske ure in predmete. Če bi ti predmeti zahtevali trdega napora, bi učenec to rad storil. Treba bi bilo le sportnega igrišča, kjer bi se razlike v napetosti duševnih in telesnih sil neprisiljeno poravnale. Ne pa tako kakor danes, ko šolske telovadne ure učenca tako izmučijo, da je potem ves dan kakor ubit.

Cilj, za katerim stremi moderna, misleča mladina, je krepka, sama sebe gotova osebnost.

Se vse radikalnejše nazore nego ta abiturient zastopa nekdo v »Tempu«. Med drugim pravi:

Nova mladina ima čisto druge ideale nego jih je imela prejšnja. Spregledala je in se zaveda, da neizmierna prevzetnost višjih šol in posebno tudi univerz, ki hočejo podajati in z izpiti potrditi neko »zaključeno izobrazbo«, ni v ničemer opravičena. Moderni mladini je jasno, kako strašno ta izobrazba zanemarja praktično sposobnost in cvetoče življenje. Cilj sedanje mladine ni več, da bi se nabasala z mrtvo snovjo, marveč hoče doseči to-le:

Da bo znala gladko govoriti angleško in francosko, morda tudi nekoliko špansko in rusko; pridobiti temeljno znanje v tehniki in

Krsta s truplom ponesrečenega francoskega letalca, ki so ga iz Pariza z letalom prenesli v njegov domači kraj.

midi pri Gizehu v Egiptu. Le da moderna piramida ne bo zgrajena iz samih kamenitih plošč in opeke, marveč deloma tudi iz kovine. Piramida bo stala na ravni pri Kansas City. Načrti so že gotovi in začno z deli leta 1930.

Morganova piramida bo ena največjih, če ne največja zgradba sveta. Na vsak način bo znatno presegala Keopsovo piramido v Egiptu. Dočim je le-ta 147 metrov visoka, bo znala višina Morganove zgradbe 210 metrov. Temelj bo zgrajen v kvadratu; strani bodo dolge po 250 metrov. Egiptovsko piramido je zidalo sto tisoč delavcev trideset dolgih let — tako vsaj poročajo grški zgodovinarji; ameriško stavbeno čudo pa bodo s pomočjo električnih dvigal in drugih modernih tehničnih pripomočkov zgradili v poltretjem letu. Piramida bo slonela na štirih orjaških beton-

86.000 naročnikov tekom enega meseca

Ta rekord je postavil novi dunajski katoliški dnevnik »Das kleine Volksblatt«, ki je namenjen najširšim slojem. Začel je izhajati 27. januarja t. l., a dne 27. febr. je že štel 86.000 naročnikov. Tudi katoličani znajo, če le hočejo!

14 dni mrtev v postelji

V neki oddaljeni vili na Dunaju je preko zime stanoval čisto sam 70 letni hišnik Mihael Sinn. Ker ga zadnjih 14 dni ni bilo nič na spregled k prijateljem, so ga šli obiskat. Našli so ga mrtvega, sedečega v postelji. Stanovanje je bilo polno plina. Zdravniški pregled je dognal, da je Sinn umrl že pred 14 dnevi. Plin je uhaljal iz preslabo zaprte cevi.

Oporoka „Jerseyske rože“

Iz Londona poročajo, da je zapustila Lilly Langtry, imenovana »Jerseyska roža«, ki je nedavno umrla, približno 670.000 šilingov premoženja. Od tega je v oporoki zapustila 335 tisoč šilingov, svoje dragocenosti in svojo vilo v Monte Carlu neki gospej Peat, ki ji je 16 let zvesto stregla. Svoji hčeri iz drugega zakona je zapustila staro srebrnino, ki jo je bila podedovala po svojih starših na Jerseyu, njenima hčerkama pa vsaki po 100.000 šilingov. Svoj avtomobil je pa stara dama zapustila svoji sobarici Matildi, ki je bila 15 let pri njej v službi.

Smešnice

Dunajski dovtip. »Vam gre sedaj dobro, gospod Pik, ker ste za svojo zlačo poroko dobili od občine 50 šilingov!« — »No, da, gospa Cvik, toda verujte mi, to je grenko zaslužen denar!« (Das kleine Volksblatt.)

»Za božjo voljo, kaj pa dela v tem mrazu gospod Petrič na strehi?« — »Na dimniku si greje guljaž, da bi dobila izkoristil dragoceni premog.«

Profesorjeva žena najde svojega moža oblečenega, a popolnoma mokrega v kopalnici. »Za božjo voljo, kaj pa si delal, da si ves moker?« — »Da, vidiš, dragica, kopal sem se, pa sem se bil pozabil sleči!«

Mož pride opolnoči iz gostilne domov. Ko žena zasliši, kako se opoteka v predsobi, ga začne na ves glas zmerjati. Mož se obrne in gre nazaj v gostilno. Ob štirih jutraj se zopet vrne in tiho prisluškuje pri vratih: »Nič ni opazila, da sem bil odšel — še vedno zmerja!«

Stol za sikstinsko kapelo, ki so ga papežu podarili rimski katoličani.

je ta, da se bom moral sedaj, ko zapuščam šolo, začeti šele živo učiti obeh modernih jezikov, dočim latinščine sploh ne morem rabiti. V štirih letih angleškega pouka sem si prisvojil le začetno teoretično znanje, isto velja o francosščini.

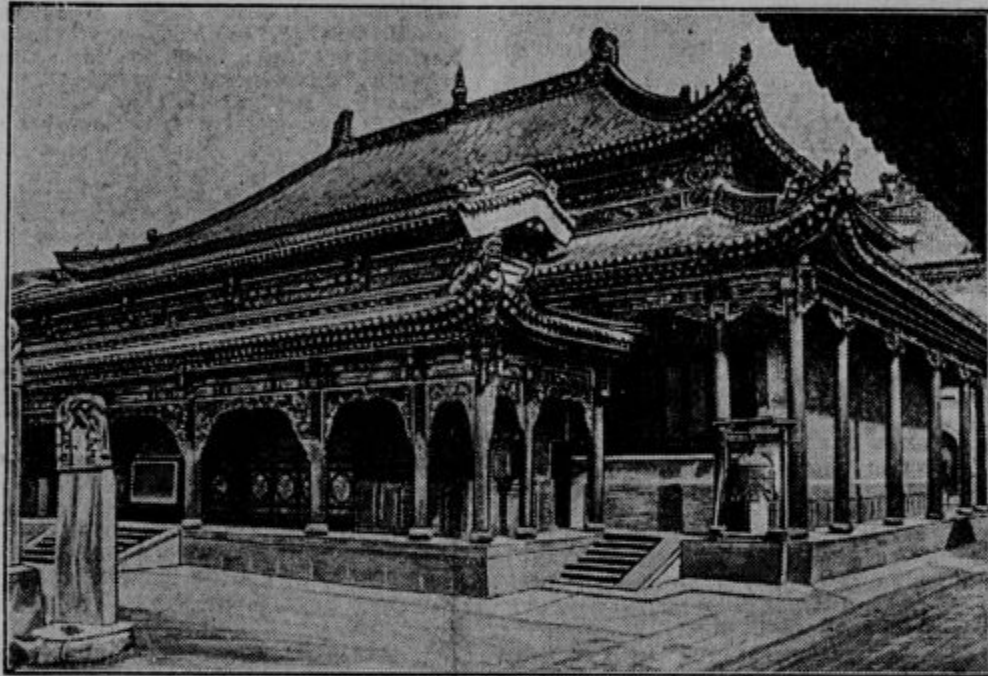
V zgodovini sem si moral zapomniti, da je vladal Ludovik Otrok od 900. do 911. leta. Za poklic zelo dragoceno! V matematiki sem se učil izračunati visokost gora, vsebino mlečnega vrča in brzino topovske krogle. Slab matematik sem, pa sem se pri štirih matematičnih urah na teden dolgočasil. Nemščina z literaturo, ki me je najbolj zanimala, je pa v učenem načrtu pastorka med predmeti.

Čisto človeško razmerje med učiteljem in učenci je postalo v zadnjih letih deloma zelo tovariško. Vendar le še prevečkrat kak zagrižen pedant pokvari dijakovo veselje do dela, ko začne n. pr. v šesti učni uri izpraševati zgodovinske številke ter utrujene učence duševno izčrpavati.

Skrajšanje šolskih ur je nujno. Zadnje oro je delo muka tako za učitelja kakor za učence; včasih gre to tako daleč, da živci enostavno odpovedo. Nevarnost učnega načrta je v tem, da je treba posamezne predmete vsled neprestanega napredka vedno obširneje obdelavati, čas pa zahteva skrajno omejitve.

Šolski pouk ne bi smel presegati 20 ur na teden, razdeljenih na pet dopoldnevov. Nekaj dijakov bi morda proste ure izprva brez koristi zabilo; toda dolčas bi jih kmalu prignal, da bi si sami poiskali kak predmet, ki jih zanima in bi iz lastnega nagiba delali v javnih knjižnicah in dijaških študijskih klubih.

Osebnosti, ki jo zahtevamo od modernega, zdravega človeka, šola ne vzgaja. V to manjka smotno, samostojno delo. Učenec bo delal z veseljem in ljubeznijo in torej z uspehom le tedaj, ako ga snov zanima ali vsaj ve, da bo z njo dosegel neki določen cilj. Tako idealni danes nismo več, da bi se zadovoljevali s takoimenovano splošno izobrazbo. Mladina se-

Velika molilnica na budistični sveti gori Vu taj šan v kitajski pokrajini Šansi. Svetišče je bilo zgrajeno okoli 1600. l.

trgovini; si prisvojiti okretost in samozavest v družabnem občevarju; se naučiti dobro plehati, igrati tennis, plavati in šofirati, drugače pa ne preko mere ceniti niti sebe niti življenja.

Naj nad tem ciljem vse lasulje in kite še tako srdito zmajujejo z glavo, nam se zdi dober. Kdor se temu cilju približa, bo nedvomno mnogo bolje uspeval v življenju, nego vzoručenec z očali, ki se v Ciceru sijajno spozna, izven šolske sobe je pa klavirna postava.

Ni vsa resnica v teh izjavah, ostri pa pogled za nove smeri modernega življenja.

Ameriški laraon si gradi ir mido

Eden najbogatejših mož sveta — I. P. Morgan je sklenil, da v svoj spomin zgradi v Ameriki piramido, podobno Keopsovi pira-

skih stebrih, ki bodo segali 20 metrov globoko v zemljo; nositi bodo morali 14 milijonov kilogramov težko zgradbo. Stroški so proračunani na tri in pol milijone dolarjev.

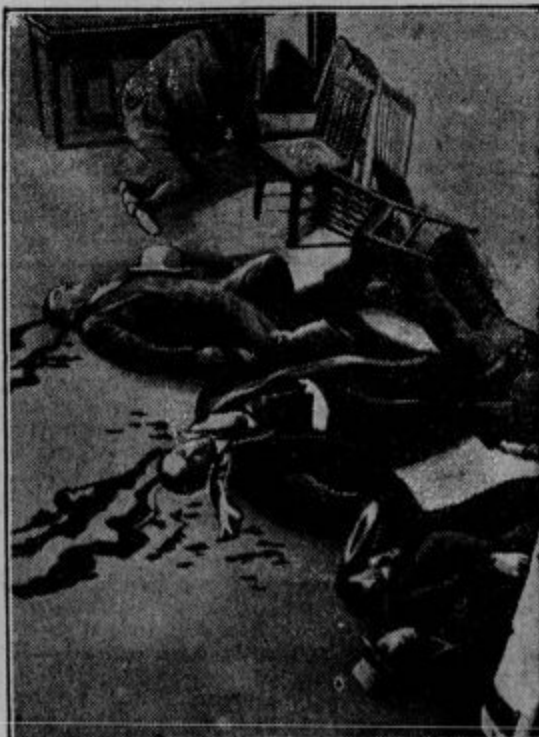
Jasno je, da si Morgan v piramidi ne gradi groba. Zgradba bo vsa posvečena znanosti in umetnosti. Predvsem se tu uredi muzej, v katerem se trajno spravijo vsi zgodovinski in umetniški zakladi, ki jih je zbrala Morganova družina. Potem se namestijo v piramidi velikopotezna knjižnica, znanstveni laboratoriji in visoka šola. Pod vrhom piramide se uredi zvezdarna, za katero je že naročen orjaški daljnogled. Čisto na vrhu pa uredijo mogočno oddajno radio-postajo. Spomenik, vreden Amerike in 20. stoletja!

Čudne muhe silovitega viharja

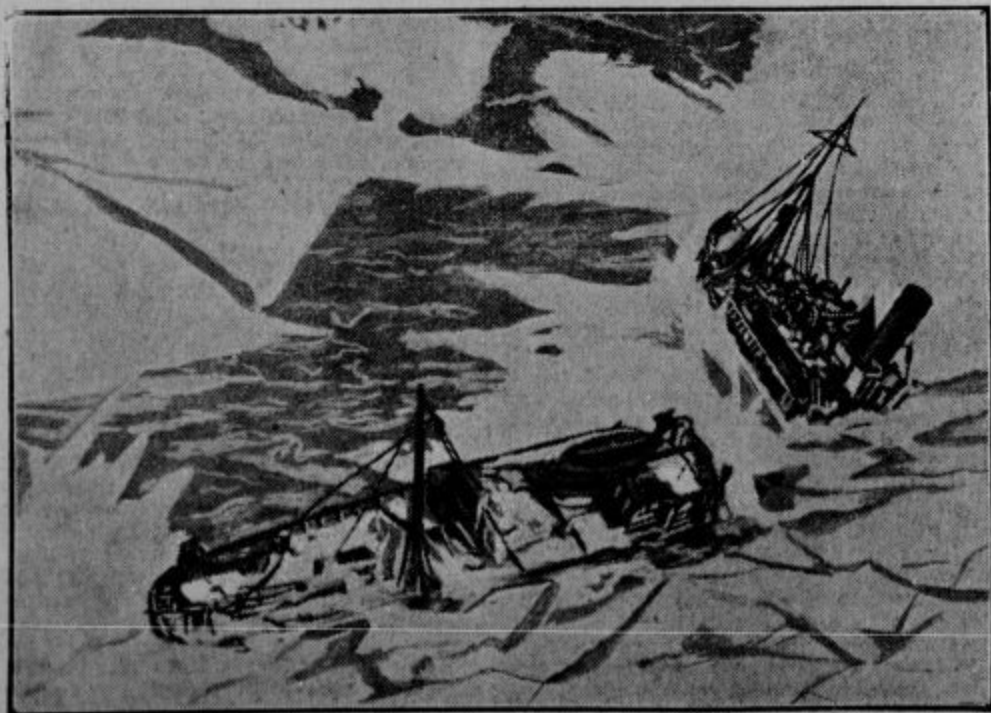
Nad mestom Duncanom in okolico v državi Missisipi je divjal 25. februarja strahovit vihar. Ker je vihar raztrgal vse brzojavne in telefonske zveze, podrobnosti še niso znane. Vendar je gotovo, da štejejo človeške žrtve več sto oseb. Sosedni kraji so organizirali pomoč. Med viharjem so se pripetili neverjetni slučaji. Neki farmar, ki je ravno molzel krmivo, je videl, kako je vihar odnesel njegovo hišo, hčer je pa nepoškodovano vrglo skozi odprta vrata v hlev. Nekega moškega je dvignilo iz postelje in nepoškodovanega postavilo onstran dvorišča. — Vihar je strl mogočne petrolejske tanke kakor bi bili iz papirja in raznesel petrolej kakor dež preko cele pokrajine.

Tunney se ne da fotografirati

Svetovni mojster rokoborec Gene Tunney se nahaja na ženinem potovanju po Evropi. Povsodi preže nanj časnikarji s svojimi foto grafskimi aparati, toda Tunney jih ali prevar ali pa jim aparate zmeče po tleh. Tako je storil te dni v Cannes na Francoskem. Ker časnikarji niso zmenili za njegove proteste, da bi ga fotografirali, jim je aparate zmetel po tleh, pri čemer je neljubo zletel na tla tudi marsikak časnikar. Nato je Tunney s svojo ženo bliskovito sedel v avto in se odpeljal.

Po bitki med dvema zločinskima družbama, ki sta tihotapili alkohol, v Chicagu. Zločinci so presenetili svoje tekmece v neki avtogaraži, jih postavili ob steno in postrelili s strojnico.

Parnik »Waltara«, ki je pred mesecem dni ob ustju Viala nasledel, potem ga je pa ledovje razargalo na dveje. (Slika je napravljena z letala.)

Za duha in srce

Filmska umetnost

Nesmrtni batalion je naslov ameriškega filma tvrdko Paramount; režiral ga je Fleming. Dejanje je vzeto iz časa, ko so Združene države okupirale Kubo. Pri tej priliki se je formiral bataljon, ki se je proslavil po svoji originalnosti in svojem junaštvu. Kako se je ta formacija izvrila, kakšni tipi so prišli v to četo, kako so se pripravili na pohod, kako so se bojevali, to je prikazano v filmu s tipično ameriško miselnostjo, z grotesknim humorjem in naravno svežostjo. Film pa ni bil izvršen z nobeno posebno skrbnostjo, tudi po svoji vsebini in idejni plati ni nadpovprečno pomemben, pač pa ima v podrobnostih nekatere zanimivosti. V enem motivu se film dvigne v nadpovprečnost; mislimo: sceno, ko se dva neprijatelja najdejo v prisrčnem prijateljstvu in drug drugemu pomagata iz stiske. Fotografirano film ni odlično.

Sredi Oceana. Coogan si je pred leti po pravici osvojil srce po vsem svetu. Danes je odrasel in nič ne moremo prerokovati glede njegove bodočnosti. Dejstvo je, da takih vlog, kot včasih, ne bo več mogel igrati. Film »Sredi Oceana« ga prikazuje v letih, ko je bil še otrok in ima še tipično otroške poteze, čeprav igra vlogo že doraščajočega fanta. Coogan bi torej bil prikladen za dober film. A reči moramo, da je imenovan film popolnoma zgrešen in ni vredno. Ne zato, ker bi bil režiser nesrečno in od napačne strani prijel snov. Še več, film sploh nima ne zmisla, ne dejanja, ter z naravnost absurdno neverjetnostjo muči gledalca. Coogan se v takem okviru ne more razmahniti niti do povprečne šablonske igrice. Tak film treba brezpozorno odkloniti.

Rdeči vihar. Ta film je izvršila ameriška tvojica »United Artists«, ki je neprimerno bolj gibljiva in samonikla kot ostala ameriška filmska podjetja. Tudi današnji film zavzema v tej vrsti njenih filmov odlično mesto. Snov je vzeta iz predvojnega Rusije, a dejanje sega preko svetovne vojne do ruske revolucije. V tem malo razvranem in samovoljno prikrojenem okviru se razvija tudi glavno dejanje, ki se seveda osredotoča okrog originalnega ljubavnega motiva. Žal se to dejanje proti koncu razpleta vedno bolj grobo dramatično in prehaja končno v obliko, ki ne zadovoljuje in se mora smatrati za površno. Nasprotno pa so v prvi polovici filma nadvse fini psihološki motivi in je tu razvoj dejanja psihološko verjeten. Film je režiral S. Taylor, ki je naši javnosti najbrž še nepoznan. Režija je posrečena, le tu in tam je tempo dejanja malo preveč raztegnjen. Oprema filma je odlična, v detajlih je film povečini dobro in skrbno izvršen. Fotografirano je prav tako dobro nadpovprečno. — Glavni vlogi sta v dobrih rokah. Barrymore je močan v igri, a igral je tudi že bolje. Dočim je Kamila Horn neoporečna. Z izredno ostrim mimiko združuje fino podrobno igranje, ki jo zlasti v začetku napravi simpatično. Povzamemo lahko, da gre za dober film, ki ga lahko priporočamo.

(Ti filmi so se igrali, oziroma se še igrajo te dni v ljubljanskih kinih.)

Franjo Petrič — Franciscus Patricius je za Rogerom Boškovičem, ki je živel dva veka za njim,

edini filozof jugoslovanskega plemena, ki je zasko- vel po vsem učenjaskem svetu. Franjo Petrič se je rodil — tako izvedemo ob štiristoletnici njegovega

rojstva od profesorja filozofije na skopljanski univerzi Dušana Nedeljkovića, ki je predaval o njem na beograjski univerzi — 1529. leta, najbrže v mestu Klisu blizu Splita. Bil je reven in se vso mladost potikal po svetu, dokler ga vladar Kipra, Benečan Filip Mocenigo, ni vzel po zavzetju otoka po Turkih s seboj v Italijo. Tu se je Petrič, ki je postal Petris, potem pa v takrat običajnem polatinjenju slovečih imen Franciscus Patricius, posvetil popolnoma znanosti. Bil je univerzalen in globoko pronicač duh, kakor jih je doba renesanse rodila več nego katerikoli druga. Kot otrok renesanse je sledil Platonu in izdal ogromno delo »Disquisitionum peripateticarum« (1577), v kateri kritike aristotelizma. Potem ko je gostoval v Modeni, Ferrari in drugod, se je ustabil na poziv papeža Klementa VIII. na »Collegium Romanum« (1592). Tu je zasnoval platonsko šolo in umrl 1. 1597. Po celnem teženju svoje dobe se je dalmatinski filozof vglobil v filozofijo narave in rezultat tega je bila njegova »Philosophia novo de mundo«. V svoji »Poetiki« pa je zasnoval estetično teorijo, ki popolnoma nasprotuje aristoteliki, trdeč, da je poezija kozmičnega izvora in zakonitosti, ne pa po Aristotelu gola imitacija ljudi in dogodkov. V delu »Geometria nova« se nam izkaže kot velik matematičar. Njegova dela so mnogobrojna in danes silno redka.

Dr. Otto Junghann, Ursprung und Lösung des Problems der nationalen Minderheiten, 1929. — Zelo jasna obrazložitev problematike manjšinskega vprašanja, ki je eno najaktualnejših v tvorjenju moderne Evrope. Avtor po pravici vidi največjo zapreko pri reševanju tega vprašanja v konfliktu med centralistično demokratsko državno idejo in avtonomistično srednjeveško (ki naravnemu pravu brezivoma neprimerno bolj odgovarja). Danes si ni mogoče misliti rešitve manjšinskega vprašanja drugače kakor v okviru države, kateri manjšina pripada, vendar pa z vpoštevanjem njenih narodnih osobitosti. »Narodne manjšine so duhovna občestva, ki počivajo na personalni osnovi, socialne enice, ki v okviru državnega prava dobe po njem omejeno pravo svobodnega razvoja. Avtor slika na to tozadevno delovanje Društva narodov z njegovimi pozitivnimi in negativnimi stranmi ter navaja idealno rešitev po narodnomaniškem zakonu Estonije od 5. februarja 1925, kjer ima vsaka narodna enica 3000 duš pravico samoupravnih združenj na podlagi personalnega prava z omejeno zakonodajno močjo pod nadzorstvom države. V Latviji se to omejuje zgolj na šolstvo. Avtor omenja tudi manjšinsko-varstveni projekt na Koroskem in nepristransko priznava nekaj opravičenosti ugovorom od slovenske strani. Ni pa popolnoma pravilno, oziroma je enostransko njegovo negativno stališče napram avtonomiji narodov v Rusiji. Res da je tu vodilni motiv bila propaganda boljševiških idej, ki je i danes prvotna, toda pravne garancije so veliko večje nego si predstavlja avtor, drugič pa on čisto prezre, da počiva avtonomija neruskih narodov v Rusiji na od vekov močno razvili strpnosti ruske duše napram drugorodcem in psihično čisto drugačni, svetovno-bratski uravnovitosti od caristične državne ideje osvobodnega ruskega naroda napram temu problemu. Praktično pa si more Evropa vzeti v tem pogledu sled ravno od Rusije, čeprav ne tajim nekaterih težkoč. Sicer je knjižica velike vrednosti za orientacijo v tem vprašanju in jo je toplo priporočati. F. T.

Život. MCMXXIX. broj 1. Katoliška revija, izdajajo člani D. J. v Zagrebu, ima sledečo vsebino: Papin jubilej. — Jasno gledanje (Hellschen, Clairvoyance od A. Alfreviča D. I.). — Pastir Hermine (Boek D. I.). — In Christo Jesu (Kolaković D. J.). Socialna demokracija u Njemačkoj. — Teologija atoma. — Dvije prezrene životinje in katoliški, serijski književni pregled.

Vladimira Mažuranića, hrvatskega zgodovinarja, ki je bil od 1918 do 1921 predsednik Jugoslovanske Akademije (umrl 17. januarja 1928) se spominja v 8. letniku »Revue des Etudes Slaves« za 1928. Najbolj so znamenita njegova raziskavanja o odnošajih med Jugoslavi in islamom v srednjem veku. Njegovo tozadevno delo je porlala v kratkem obrisu tudi Camilla Lucerna v nemškem jeziku pod naslovom: Südslaven im Dienste des Islams (Zagreb - Leipzig 1928).

»Netočka Nezvanov« in »Belye noči« Dostoevskaja so izšle v italijanskem prevodu L. Savoja.

»Almanah Jadranska Straža« za 1928-29. god. Te dni je »Jadranska Straža« v Belgradu začela razpošiljati abonement jubilejno izdajo Almanaha »Jadranska Straža« za 1928/29. Na preko 700 straneh teksta, s 400 precizno reproduciranimi ilustracijami, od katerih je preko 100 v lepem bakrotisku, predstavlja ta knjiga eno najlepših izdaj v naši državi. Nacionalni interes in domovinska dolžnost nagajajo, da se v vseh slojih naroda prebudi čim večja ljubezen in interes za naše morje, eno največjih bogastev, kar jih imamo. Ta almanah služi temu cilju, zato je nujno potrebno, da zaide v najširše sloje našega naroda. Naročbe sprejema »Jadranska Straža«, Belgrad, Miloša Velikog 14.

Radio

Radio za gobavce. Strašna in neozdravljiva bolezen je gobavost. Ker je tudi zelo nalezljiva, ločijo bolnike, na katerih se pokažejo znaki te kuge, od zdravih, na odljude kraje, najraje na kak otok, kjer izobčeni iz kroga svojih dragih v vedno strašnejših ranah čakajo odrešilke smrti. Na otoku Makogai je 450 takih nesrečnikov. Neki dobitnik jim je kupil radijski aparat, da jim olajša vsaj duševne muke, ki jih zadaja zavest osamljenosti in zapuščenosti. »Bog Vam povrni dobrote!« piše darovalcu ondojni misijonar. »Koliko veselja in trajne zabave ste podarili mojim nesrečnikom. Ko bi jih imeli samo enkrat priliko videti, kako napeto in verno poslušajo, kadar sprejemajo novozelandsko ali pa avstralsko postajo — le ti dve postaji dobro slišimo —, bi Vam ta prizor bil bogato plačilo za Vašo dobrote.« — Tudi Slovenci imamo nekaj podobnih izobčencev. So to naši slepci. Radijska postaja bi jim za veliko noč rada podarila nekaj aparatov; v to svrhu zbiramo poseben fond. Ne bodimo gluhi, dajmo nesrečnikom, da slišijo vsaj besedo naše zemlje, ko nje lepote in prelesti stvarstva ne vidiijo.

Novo češkoslovaške oddajne postaje. Češkoslovaško pošto ministristvo je sklenilo postaviti dve novi postaji za kratke valove v Podočahy pri Prazi. Novi postaji bosta delovali z elektronsko energijo po 20 Kw na valovih med 15—30 m ter bosta oskrbovali radiotelegrafski promet med CSR in Ameriko. Dela bo izvršila znana tvrdka Telefunkken in bosta postaji pričeli obratovati že tekom letošnjega poletja.

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 1. marca: 12.30 Reproducira glasba. 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30 Stanje vode in borzna poročila. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 O gospodinjstvu, predava gđ. C. Krekova. — 19.30 Francoščina, poučuje dr. Leben. 19.30 Iz glasbenega sveta predava dr. St. Vurnik. — 20.30 Slovenska balada v literaturi in glasbi. Samospeve poje g. Janko član kr. opere: 1. Risto Savin, Zimska balada; 2. R. Savin, Skala v Savinji; 3. R. Savin,

Pevska balada; 4. R. Savin, Pismo; 5. Vasilij Mirk, Praviijo ljudje; 6. Emil Adamci, Zimska pesem; 7. dr. Ivan Pregelj, Balade v prozi, recitira gna. A. Zalarjeva.

Sobota, 2. marca: 12.30 Reproducira glasba. 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30 Stanje vode in borzna poročila. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Književna ura. — 18.30 Dubrovnik in okolica. Propagandno predavanje za tujski promet v nemškem in češkem jeziku. — 19.30 Nemščina, poučuje ga dr. Piskernik. — 19.30 O vero-slovju, predava vseuč. prof. dr. Erlich. — 20.30 Wagnierjev večer. Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar. 22.30 Poročila in časovna napoved. — 22.15 Sprehod po Evropi.

Drugi programi:

Petek, 1. marca.

Zagreb: 13.15 gramofonske plošče; 17.15 lahka glasba; 20.30 predavanje o žuželkah; 20.35 lahka glasba kvarteta Sida. — **Praha:** 12.30 opoldanski koncert orkestra; 16.25 koncert komorne glasbe; 19.05 gramofonska glasba (petje); 19.30 orkestrale; 19.45 Sluhodrama; Wallensteinova smrt (Schiller); 22.20 lahka glasba. — **Stuttgart:** 16.15 koncert (valčki in korčence); 19.30 Predavanje: Umetnost in tehnika; 20. zemljepisno predavanje: V pragozdu ekvatorialne Afrike; 21. koncert, pester spored. — **Toulouse:** 21.30 koncert vojaške godbe; 21.45 poljudna glasba; 22.15 izbran koncert. — **Bern:** 12.50 plesna glasba; 16. koncert; 19.30 vijolinski koncert; 20.35 »Sevillski brivec«, kom. opera. — **Katovice:** 17.05 o poljski zgodovini; 17.55 in 20.15 prenos koncerta iz Varšave. — **Rim:** 13. koncert tria; 17.30 petje in glasba; 20.45 operetni večer. — **Berlin:** 16.30 zabavna glasba; 19.30 iz muzejev; 20. orkestralni koncert. — **Dunaj:** 11. lahka glasba kvarteta Cerdia; 16. koncert s petjem; 17. petje in klavirske skladbe; 18.30 praktično vremenoslovje, 1. predavanje (slede še 4); 20. vremenoslovje napoved; 20.05 »Zemljac«, komedija (Schönherr); nato jazz. — **Milan:** 11.15 gramofonska glasba; 12.30 kvartet; 16.30 Jaz; 17.20 petje mladine; 20.30 simfoničen koncert. — **Budapest:** 9.15 koncert; 12.05 koncert tria; 17.40 ciganska kapela; 20.50 koncert; 22.10 vojaški koncert. — **Varšava:** 17.55 orkestralni koncert; 20.15 simfonični koncert varšavske filharmonije.

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20. uri

Petek, 1. marca: Zaprtio.
Sobota, 2. marca: ob 16 pop. KROJAČEK JUNA-CEK, mladinska predstava pri zniž. cenah. Izven. Ob 21. uri: VDOVA ROŠLINKA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20. uri.

Petek, 1. marca: BEG IZ SERAJA. Red B.
Sobota, 2. marca: PRI TREH MLADENKAH. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izv.

Mariborsko gledališče

Petek, 1. marca. Zaprtio.
Sobota, 2. marca ob 20. uri: ROMEO IN JULIJA. Premijera. Ab A.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom pre-rane smrti našega nadvse ljubljeneega soproga, predobrega očeta, starega očeta, brata, strica, tasta in svaka, gospoda

Franca Zagradnika

strojevodje državne železnice

za poklonjeno krasno cvetje in vence, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni zastopnikom Direkcije drž. žel., načelniku kurilnice Glav. kolodvora kot šefu pokojnika, načelniku kurilnice Gor. kolodvora, zlasti predsedniku Stručnega združenja strojevodij oblast. uprave v Ljubljani za njegovo izredno pozornost in trud, gđ. kolegom in uradništvu Direkcije, Društvu strojevodij, Prost. gasilnemu društvu v Spodnji Šiški, pevcem in godbi žel. društva »Sloga« za ganljive žalostinke, tovarišu Fr. Rupniku za prelepe poslovilne besede na grobu, zastopnikom raznih organizacij in društev ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so draga pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 1. marca 1929.

Globoko žalujoči ostali.

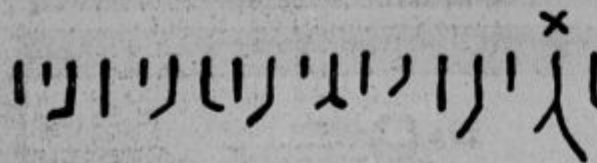
Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Stopil sem s kosom skorje k ognju, in smo ga vsi pričeli ogledovati. Meril je kak kvadratni čevlji; od znotraj so bile na njem zarisane v dokaj čudni vrsti posamezne črte, ki jih tukaj posnemam:

Bile so z ogljem prav lepo zarisane po beli skorji, in pri prvem pogledu so se mi zdele kakor neka preprosta glasbena znamenja.

»Naj bo to kar hoče, vsekakor pa jamčim, da je stvar za nas velikega pomena,« sem rekel. »To sem lahko čital na njegovem obrazu, ko mi je to izročal.«

»Če le nismo naleteli na kakega prvobitnega spretnega zabaviljača,« je pripomnil Summerlee, »kajti mislim, da nastopajo šaljivci že v začetni dobi človeškega razvoja.«

»Nedvomno, da je to neka pisava,« je rekel Challenger.

»Izgleda kakor prav zvita, za nagrado razpisana uganka,« je pripomnil lord John, ki je napel vrat, da tudi ogleda stvar. Potem je nenadno iztegnil roko in pograbil uganko.

»Pri svetem Jurju!« je zakričal, »menda jo že imam. Naš deček je takoj zadel v črno. Poglejte sem! Koliko črt stoji na tem papirčku? Osemnajst. No, pa saj veste, da je tam nad nami, v skalovju baš osem-

najst odprtini, ki vodijo v jame.«

»Saj je tudi pokazal proti jamam, ko mi je to dal,« sem pripomnil.

»No torej, potem pa je stvar v redu. To je načrt njih jam. Glejte no! Osemnajst jih je v celi vrsti, ene so kratke, druge bolj globoke, tretje se cepijo, vse prav tako, kakor smo videli. Načrt je to, in tukaj stoji križ. Kaj pa naj pomeni ta križ? Označen je z njim hodnik, ki je bolj globok kakor vsi drugi.

»Hodnik, ki gre skozi skalovje,« sem zakričal.

»Mislim, da je res rešil naš mladi prijatelj uganko,« je dejal Challenger. »Če ne bi vodil ta hodnik skozi pečino, ne bi tudi razumel, čemu nanj obrača našo pozornost človek, ki nam more želiti samo dobro. In če res gre s k o z i skalovje, pa ima temu primerno zunaj, onstran odprtino, kjer bi se morali spustiti kvečjemu kakih sto čevljev visoko.«

»Sto čevljev!« je zamrmral Summerlee.

»Kaj za to, saj meri naš konopec še več kakor sto čevljev,« sem zaklical. »Prav lahko pridemo torej navzdol.«

»Kaj pa bo z Indijanci v jamah?« je ugovarjal Summerlee.

»V zgornjih jamah ne stanujejo Indijanci,« sem rekel. »Rabijo jih samo kot shrambe in skladišča. Pa pojdemo takoj gori! Zakaj ne bi pogledali, kaj je na tem?«

Na planoti je med drugimi rastlo tudi neko suho in smolnato drevje, naš rastlinoslovec je pravil, da je to vrsta araucarije, ki so jo rabili navadno Indijanci za baklje. Vsak od nas je vzel po šop teh trsk in odkorakali smo po stopnišču, zarastlem s travo, navzgor proti onemu, na načrtu posebej zabeleženemu hodniku. Jama je bila kakor sem pravil, prazna. samo nešteto orjaških netopirjev je pričelo krožiti nad nami, čim smo vstopili. Nismo hoteli, da bi opazili Indijanci naše početje, in zato smo od kraja taval

v temi, dokler nismo bili mimo več ovinkov ter prišli dokaj globoko v notranost jame. Šele tu smo našli baklje. To je bil prav lep, suh predor, gladke sive stene so bile pokrite z indijanskimi risbami, nad nami se je dvigal obokan strop in tla so bila posuta z belim, lesketajočim se peskom. Korakali smo urno, dokler nas ni us'avilo globoko razočaranje. Na svoje nepopisno ogorčenje smo se prepričali, da ne moremo naprej. Pred nami je zrastle gladka skalna'a stena in ni bilo videti nobene najmanjše razpokline, skozi katero bi lahko smuknila vsaj miška. Tod pač nikamor ne bi prišli.

S potrjim srcem smo obstali in gledali nepričakovano zapreko. Vsekakor ni bila to kaka posledica potresa, v nasprotju z onim predorom, po katerem smo poskušali priti navzgor. Prečna stena je bila natančno tako oblikovana kakor nostranske. Hodnik je moral biti vedno isto, kar je bil zdaj samo z agata.

»Nič ne stori, dragi prijatelji,« je rekel neomajni Challenger. »Še vedno vam je na razpolago to, kar sem vam trdno obljubil — zrakoplov.

Summerlee je zastokal.

»Morebiti smo v napačni jami?« sem pripomnil. »Ni mogoče, mladenci,« je odgovoril lord John in spustil prst na načrt. »Sedemnajsta na desno in druga na levo. Mora biti prava jama.«

Pogledal sem križec, ki ga je kazal njegov prst, in nenadno mi je ušel vesel krik.

»Zdaj pa jo imam! Za meno! Za meno!«

Planil sem z bakljo v roki po isti poti nazaj. »Tukaj,« sem rekel in pokazal vžigalice, ki so ležale po tleh, »baš tukaj smo prižgali luč.«

»Nedvomno.«

»No, saj se cepi ta zaznamovana jama na dvoje; šli smo pač v temi mimo drugega stranskega hodnika, preden smo prižgali baklje. Če se vrnemo, moramo priti na desni strani do drugega, daljšega rokava.«

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hagard, HČI CESARJA MONTIZUMA. 32 Din., vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, STORČEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. 14 Din., vez. 22 Din. — 27. zvezek: Fregeš, OTROCI SOLNCA. 24 Din., vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din., vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savineh, IZPOD GOLICE. 30 Din., vez. 42 Din. — 30. zvezek: Stenlewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din., vez. 40 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo.

Službo dobe

Kuharico
pošteno in zanesljivo, vajeno mešan. in kmet. kuhe, sprejme trgov. hiša na deželi. — Ponudbe je poslati na Poštni predal št. 4, Sv. Peter v Savinjski dolini.

Dva ključavničarska pomočnika
samostojna delavca, za inštalacije vodovoda in Omrežna dela (Gitterarbeit) se sprejmeta takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1780.

Mesto tajnika
razpisujemo. Zahteva se: strojeopisje, slovenski in nemški koncept, verziranost pri upravi lista. — Lastnoročno pisane ponudbe do 8. marca 1929. »Sloven. lovsko društvo«, Ljubljana, Tavčarjeva 12.

Učenca
z boljšo šolsko izobrazbo, poštenega - sprejem v trgovino z mešanim blagom, ter vrtnarja, pridnega in poštenega, kateri bi imel tudi delo v trgovini. — Ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod št. »Učene« - vrtnar na Gorenjskem« št. 1741.

Šiviljo
za cik-cak »Anita« - stroj za šivanje ženskih klobukov, perfektno, sprejem za takoj. — Ponudbe z označbo zahtevkov naj se takoj pošljejo na naslov: Jelena Savkov, modistinja, Vršac.

Tamburirarico

za Ljubljano zelo spretno proti dobri plači sprejemem takoj v stalno službo. — Pismene ponudbe na upravo lista pod »Tamburirarica« št. 1797.

Šef mehaniških inštalacij
Premogovniki v Aleksincu (Srbija) žele angažirati šefa za vse mehaniške inštalacije, delavnice, separacijo in pralnice premoga, prezračevalnico, žično železnico, lokomotive itd. Kandidat mora biti izpraznjen strojnik. Mesto stalno. Plača po sposobnosti. — Kandidatje naj se javijo naravnost na premožovnike v Aleksincu z označbo starosti, številu rodinskih članov, dosežanje službe in referenc.

Kolporterje in preprodajalce
sprejme pod zelo ugodnimi pogoji Uprava lista »Slavija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Detašerja (ko)
za kemično čistilnico, z večletno prakso, išče za takoj »Kemička čistilnica Ondrušek, Zagreb, Ilica 50

Mlinarja
zanesljivega, sprejemem takoj. — Valjčni mlin Beričevo. Plača po dogovoru. Franc Grmek.

Pekovski vajenec
se sprejme takoj. Vsa oskrba v hiši. — Naslov v upravi Slov. pod št. 1887.

Službe iščejo

Službo upravnika
na večjem posestvu ali graščini išče 27 letni Slovenec z večletno prakso na raznih čeških veleposestvih. Obvladuje vse stroke gospodarstva, obdelovanje polja z najmodernejšimi stroji in motorji. Zmožen najmodernejšega special. knjižovodstva. — Ponudbe z navedbo plače prosim pod »Česka praksa« št. 1756 na upravo »Slov.«

Službo točilca
iščem. Vložim kavcijo. — Naslov v inser. oddelku »Slovenca« pod št. 1849.

Mizar
išče službe pri kakem večjem podjetju ali žagi za stalno. Vajen je tudi strojev. — Naslov v upravi »Slovenca« pod: »Stavbenik« št. 1825.

Kupimo

Močne hmeljevke
smreka in jelka od 7 do 10 m dolžine, vsako vagonsko množino, kupuje Ivan Srebotnjak, Sv. Peter v Savinjski dolini.

Šupa
ali baraka (manjše skladišče) iz trdnega lesa, dobro ohranjena, prenosljiva, se kupi. Ponudbe z opisom in ceno na upravo tega lista pod št. »Šupa« št. 1859.

Kože

divjačine kupuje L. ROT, krznar — Mestni trg — Ljubljana.

Prodamo

Radi preselitve
dražba mobilij in praktičnih predmetov dopoldne 2. marca 1929. — Al. Petrič, Mestni trg 13/1.

Vnajem

Gostilna
dobro vpeljana, se dá v najem na prometni točki v Ljubljani. — Naslov v upravi Slov. pod št. 1846.

Odda se takoj
skladišče oziroma klet v pritličju Pred škofijo 21. Poizve se v mlekarni istotam.

Pouk

Metoda Berlitz
1. marca otvoritev novih tečajev francoščine, nemščine, italijanščine itd., in zasebne lekcije. — Vsak profesor poučuje edinolet v svoji materinščini. Prijave samo: Kralja Petra trg 8/L, Ljubljana.

Oblastv. koncesijonirana šoferska šola
I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite. Bleiweisova cesta 52. Prihodnji tečaj prične dne 1. marca. — Na razpolago zaprt avtomobil.

Šivilja
za perilo sprejme gospodične dnevno in večerno v pouk. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1862.

Stanovanja

Lepo stanovanje
s tremi sobami in pritliklinami se takoj odda v Zeljarski ulici 11.

Dve podstrešni sobi
v sredini mesta, se odda takoj. — Poizve se od 12-2. — Naslov pove uprava Slov. pod št. 1870.

Zaslужek

Lesni nakupovalci!
Na progi Maribor—Celje in Celje—Dravograd — iščem v vseh okrajih stalne, zanesljive ter poštene nakupovalce za razni les. V poštev pridejo le kavičije zmožne osebe. Ponudbe na naslov: Korošec Dragotin, trgovina z rudokopnim lesom, Šmartno ob Paki (Gorenje št. 7).

Posestva

Prodajam hišo
posebno pripravno za upokojenega župnika, tik farne cerkve in državne ceste in tudi za trgovino. Pogoji lahki. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1863.

Enonadstropna hišica
v Podčetrtku št. 35, 3 sobe, klet, dvorana, vrt v trgu, se prodaja; primerna za upokojeno osebo. Cena po dogovoru. Poizve se istotam.

Trgovska hiša
enonadstropna, se prodaja v sredini trga Motnik, na najprometnejšem kraju, z gostilniško pravico, trgov. lokali, kegljiščem in trafiko, po zmerni ceni. Ekzistenca zasigurana. — Več se izve pri lastniku Kogej Fr. ml., Metnik 11.

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

BLAZ JANCAR
sobilkarstvo in pleskar
LJUBLJANA, Breg 6
Elektroinštalacije za svetlobo in pogon, prodaja in preizkušanje elektromotorjev mehanična delavnica
Elektropodjetje, Ljubljana VI
Jernejeva c. 5, telef. 325

K. Pečenko
trgovina vseh vrst namizne in devljarske porcelane
Ljubljana, Sv. Petri cesta 37
PRISTOL & BRICELJ
črkošlikarja, Ljubljana
Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 35
Telef. 2908 Ustan. 190

ILUSTRIRANI SLOVENEČ
LETNIK 1929
SE ŠE DOBI
Proda alna K. T. D. (M. Ničman)
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2

Vestnega žagovodjo

z večletno prakso v rezanju mehkega lesa na polnojarmenikih, iščem za žago na električni pogon. Reflektanti morajo biti zmožni vseh povelj in kubiciranja. — Pismene ponudbe s točnimi podatki dosedanjega službovanja je nasloviti na: DOLENC - HUDOVERNIK - JAVORNIK, Ljubljana, Beethovnova ulica 6.

Automobilisti! Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. — Cena vezani knjigi Din 140.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Semenski oves

zajamčeno kaljiv, skrbno očiščen, kupite ugodno pri tvrdki A. Volk, Ljubljana, Resljeva cesta 24. Preskrbite se pravočasno.

Ajdova moka 5 Din

garantirano pristna, od 25 kg naprej Pošilja Pavel Sedel, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko

Vsakovrstno zlato kupnje

po najvišjih cenah. CERNE tuvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3

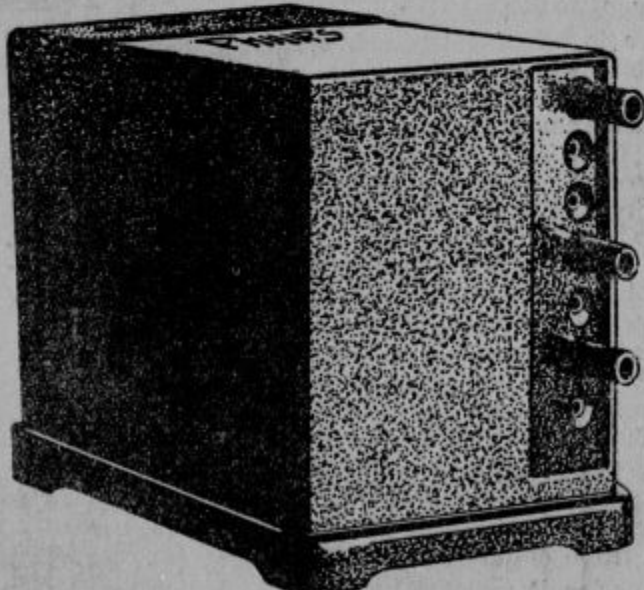
Krušno moko in rženo moko

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

Beli teden
do
5. marca

PHILIPS RADIO

VAŠ PREJEM BO LE TEDAJ BREZHIBEN AKO UPORABLJATE „PHILIPS ANODNE APARATE“ STROŠKI UPORABE MINIMALNI ZASTOPA: **NORIS K. D.** ZAGREB, GUNDULICEVA štev. 26 telefon 56-10 in 56-11

DIREKCIJA DRŽAVNEGA RUDNIKA VELENJE razpisuje na dan 11. marca t. l. nabavo:

kotnega in ploščatega železa, ter zakovic
Specifikacija in pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, br. 2039.

DIREKCIJA DRŽAVNEGA RUDNIKA VELENJE razpisuje na dan 12. marca t. l. nabavo:

3000 kg ječmenove kave
Pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, br. 1991.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 11. marca 1929 nabavo:

13 komadov železnih mrežovih jamborov iz profil. železa
Pogoji in skice se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje, broj 2019/IL.

V globoki žalosti naznanjamo, da je umrl naš pre-dobri soprog in oče, gospod **IVAN DAROVEC** posestnik

po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v sredo dne 27. februarja ob 16 v 52. letu starosti. — Pogreb nepozabnega bo iz hiše žalosti, v Hruševcu št. 3, na pokopališče v Dol. Stražo v petek dne 1. marca ob 10 dopoldne. Hruševac - Straža, dne 28. februarja 1929.

Žalujoča soproga Terezija. - Mici, Rezi, Anica in Ivan, otroci.

KARL KITZER, višji jamomerec Trboveljske premožkopne družbe javlja v svojem in v imenu svojih hčera ter ostalih sorodnikov žalostno vest, da je njih iskreno ljubljena soproga, mamica, sestra in teta, gospa

GENOVEFA KITZER ROJ. RANZINGER

v sredo, dne 27. februarja ob 9 zvečer, previdena s sv. zakramenti, v 51. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne nam rajne se vrši v petek, dne 1. marca ob 4 popoldne iz hiše žalosti v Trbovljah, na tukajšnje farno pokopališče.

Trbovlje, dne 28. februarja 1929.

Bog je poklical dne 27. februarja 1929 k sebi našo veliko dobrotnico, gospo

Marijo Peklaj

posestnico, Sv. Barbara 11, pri Škofji Loki
prevideno s svetotajstvi. Pogreb blage pokojnice se bo vršil v soboto ob 8 v Škofji Loki. Sv. maša zadušnica se bo brala v Škofji Loki in v zavodu sv. Stanislava. Št. Vid nad Ljubljano, dne 28. februarja 1929.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava.